

ΕΤΗΣΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Σχολή ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ

Τμήμα ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ακαδημαϊκό έτος 2009-2010

Τόπος ΑΘΗΝΑ

Η Ετήσια Εσωτερική Έκθεση του τμήματος Θεολογίας για το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 περιλαμβάνει τους πίνακες της ΑΔΙΠ οι οποίοι καλύπτουν μια σειρά από στοιχεία απογραφικού χαρακτήρα για όλες τις λειτουργίες του τμήματος ως προς τα οριζόμενα κριτήρια από το άρθρο 3 του Νόμου 3374/2005, δηλαδή:

- Τα προγράμματα σπουδών (προπτυχιακό και μεταπτυχιακά)
- Το εκπαιδευτικό έργο
- Το ερευνητικό έργο
- Τις άλλες υπηρεσίες του τμήματος

Η συγκέντρωση των στοιχείων της εσωτερικής έκθεσης συμβάλλει στην επίτευξη των παρακάτω στόχων:

1. Στην αποτύπωση της συνολικής εικόνας λειτουργίας του τμήματος.
2. Στην συνεχή παρακολούθηση στοιχείων και δεικτών που διασφαλίζουν την ποιότητα του έργου που επιτελείται στο τμήμα.
3. Στην σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης η οποία θα υποβληθεί στη ΜΟ.ΔΙ.Π ΕΚΠΑ και στην ΑΔΙΠ.

Τα μέλη της ΟΜΕΑ του τμήματος που είχαν την ευθύνη σύνταξης της έκθεσης ήταν οι εξής:

1. Πρόεδρος Τμήματος Θεολογίας: Καθηγητής Νικόλαος Ολυμπίου.
2. Δ/ντρια Ερμηνευτικού Τομέως: Καθηγήτρια Βελουδία Παπαδοπούλου.
3. Δ/ντής Ιστορικού Τομέως: Αναπλ. Καθηγητής π. Δημήτριος Τζέρπος
4. Δ/ντης Τομέως Συστηματικής Θεολογίας: Καθηγητής Μάριος Μπέγζος.
5. Δ/ντης Τομέως Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής: Καθηγητής π. Νικόλαος Ιωαννίδης.
6. Γραμματέας Τμήματος Θεολογίας: Ελένη Αλεβίζου.

Ακολουθούν οι πίνακες με τα στοιχεία της Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης του τμήματος για τη μεταβατική περίοδο 2009-2010

Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

Το Τμήμα Θεολογίας μαζί με το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας συγκροτούν τη Θεολογική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η Θεολογική Σχολή είναι μία από τις τέσσερις Σχολές, η πρώτη κατά σειρά, που περιελάμβανε από την ίδρυσή του (1837) το Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Μετά την αποπεράτωση του κτηρίου του Πανεπιστημίου, από τα μέσα Νοεμβρίου 1841, οι Σχολές και οι υπηρεσίες του μεταφέρθηκαν στο κεντρικό κτήριο της οδού Πανεπιστημίου. Μεταπολεμικά, για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών της, η Θεολογική Σχολή χρησιμοποίησε αίθουσες και γραφεία στο κτήριο της Νομικής, στην οδό Ιπποκράτους και αλλού. Από τον Σεπτέμβριο του 1976 λειτούργησε στο νέο κτιριακό συγκρότημα, στην Πανεπιστημιούπολη, στα Άνω Ιλίσια (έκταση συγκροτήματος 13.000 τ.μ.).

Πολλαπλή είναι η προσφορά της Θεολογικής Σχολής στην Επιστήμη, την Εκκλησία και το Έθνος, αλλά και η διεθνής παρουσία της (συμμετοχή σε πανορθόδοξες, διαχριστιανικές συσκέψεις και διεθνή συνέδρια). Ανέδειξε ικανά στελέχη με παγκόσμια προβολή και σήμερα, χωρίς παρεκκλίσεις από τη γνήσια ορθόδοξη παράδοση, καλλιεργεί και προάγει όλους τους τομείς της θεολογικής επιστήμης. Έδωσε και εξακολουθεί να δίνει μορφωμένα στελέχη τόσο στην Ορθόδοξη Εκκλησία, όσο και στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε άλλους χώρους του δημοσίου βίου. Να σημειώσουμε εδώ ενδεικτικά ότι πτυχιούχοι της υπήρξαν Πατριάρχες Οικουμενικοί: Βασίλειος Γ' († 1929) και Φώτιος Β' († 1935), Αλεξανδρείας: Νικόλαος Ε' († 1939) και Πέτρος Ζ' († 2005), Ιεροσολύμων: Βενέδικτος Α' († 1980) Διόδωρος Α' († 2000), Ειρηναίος και ο νυν Πατριάρχης Θεόφιλος Γ', Ρουμανίας: Ιουστίνος († 1986), αρχηγοί και αρχιερείς Αυτοκεφάλων Ορθοδόξων Εκκλησιών (Κύπρου, Ελλάδας, Αλβανίας, Τσεχίας, Σλοβακίας), οι περισσότεροι δε από τους μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος είναι πτυχιούχοι της Σχολής.

Απόφοιτοι της Θεολογικής Σχολής ήσαν και ο Άγιος Νεκτάριος († 1920) και ο Εθνάρχης της Κύπρου Μακάριος († 1977). Απόφοιτος επίσης της Σχολής και υφηγητής της ήταν ο Χρήστος Μακρής († 27.11.1912), που έπεσε ηρωικά στη μάχη του Δρίσκου.

Στη Σχολή φοίτησαν κατά καιρούς και εξακολουθούν να φοιτούν σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο (Master και Διδακτορικό) φοιτητές όχι μόνο από ομόδοξες Εκκλησίες, αλλά και από ετερόδοξες, από διάφορα μάλιστα μέρη του κόσμου. Είναι και τούτο δείγμα της ακτινοβολίας της.

Το 1931, με τον Νόμο 5148, παραχωρήθηκε από την Εκκλησία στο Πανεπιστήμιο ο ιστορικός βυζαντινός ναός (του ΙΑ' αιώνα) των Εισοδίων της Θεοτόκου (Καπνικαρέα), για

τις λατρευτικές ανάγκες διδασκόντων και διδασκομένων, καθώς και για την πρακτική άσκηση των φοιτητών της Θεολογίας. Η εποπτεία και διοίκηση του ναού έχει ανατεθεί στη Θεολογική Σχολή. Επίσης εντός της Σχολής λειτουργεί το παρεκκλήσιο του Αποστόλου Παύλου. Στη Σχολή επίσης έχει ανατεθεί από το Πανεπιστήμιο η εποπτεία και διοίκηση του πανεπιστημιακού ναού των αγίων Ιωάννου του Προδρόμου, Ιωάννου του Θεολόγου και Ιερομάρτυρα Αντίπα, ο οποίος ιδρύθηκε από τον αείμνηστο Καθηγητή της Οδοντιατρικής Σχολής Ορέστη Λουρίδη.

Η Σχολή διαθέτει πλούσια Βιβλιοθήκη και Μουσείο Βιβλικής Αρχαιολογίας.

Εκκρεμεί η ανέγερση του νέου Πανεπιστημιακού ναού στον ευρύτερο χώρο της Σχολής, τα σχέδια του οποίου έχουν εκπονηθεί.

Το 1974, με Προεδρικό Διάταγμα (αριθ. 760, ΦΕΚ 333, τ. Α', 14 Νοεμβρίου 1974), ιδρύθηκε στη Θεολογική Σχολή και Ποιμαντικό Τμήμα. Το διάταγμα αυτό καταργήθηκε τον επόμενο χρόνο (αριθ. 468, ΦΕΚ 148, τ. Α', 23 Ιουλίου 1975) και στη θέση του Ποιμαντικού Τμήματος ιδρύθηκε στη Θεολογική Σχολή Αθηνών (καθώς και Θεσσαλονίκης) *Τμήμα Ιερατικής Επιμορφώσεως* με διετή φοίτηση (Νόμος 151, ΦΕΚ 181, τ. Α' 29 Αυγούστου 1975). Το Τμήμα αυτό λειτούργησε για δύο έτη, καταργήθηκε το 1977 (Προεδρικό Διάταγμα 434, τ. Α', 18 Μαΐου 1977) και στη θέση του ιδρύθηκε *Ποιμαντικό Τμήμα* τετραετούς φοιτήσεως, με κύριο σκοπό την «ειδικήν κατάρτισιν στελεχών της Εκκλησίας, κληρικών, λαϊκών και μοναχών, προς επάνδρωσιν θέσεων εκκλησιαστικής διακονίας», χωρίς δικαίωμα διορισμού στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Το 1982, με τον Νόμο 1268, η Σχολή χωρίστηκε σε δύο Τμήματα: α) Θεολογίας και β) Ποιμαντικής. Το 1983, με τον Νόμο 1351/28.4.1983, κατοχυρώθηκε το δικαίωμα διορισμού των πτυχιούχων του Τμήματος Ποιμαντικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και τις τεχνικές σχολές. Από τον Οκτώβριο του 1994 το Τμήμα αυτό μετονομάστηκε σε *Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας* (Π.Δ. 315,Φ.Ε.Κ. 166/6-10-94, τ. Α').

Το Τμήμα Θεολογίας περιλαμβάνει τους παρακάτω 4 Τομείς (αποφάσεις Γενικών Συνελεύσεων 24-1-1983 και 1-2-1983) :

1. Ερμηνευτικός.
2. Ιστορικός.
3. Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής.
4. Συστηματικής Θεολογίας.

Το διδακτικό και ερευνητικό προσωπικό του Τμήματος αποτελείται σήμερα από 24 μέλη (7 Καθηγητές, 1 Αναπληρωτή Καθηγητή, 6 Επίκουρους Καθηγητές και 10 Λέκτορες). Επίσης έχει 480 μεταπτυχιακούς φοιτητές (264 του Α' Κύκλου και 216 του Β' Κύκλου). Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών είναι 3.462.

Υπό την ευθύνη του Ιστορικού Τομέως του Τμήματος Θεολογίας λειτουργεί από το 1979 το «Κέντρο Σιναϊτικών Μελετών», εφοδιασμένο με ανάλογα μηχανήματα και μικροταινίες όλων σχεδόν των χειρογράφων και κωδίκων της Σιναϊτικής Βιβλιοθήκης

(3.500) και των σπάνιων επισήμων αραβικών και τουρκικών εγγράφων (1.742). Ιδρυτής καί πρώτος υπεύθυνος του ΚΣΜ ήταν ο αείμνηστος Καθηγητής του Τμήματος Θεολογίας καί Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών Ανδρέας Φυτράκης. Το ΚΣΜ βρίσκεται σε συνεχή λειτουργία από το 1979 μέχρι σήμερα καί έχει θέσει στη διάθεση μεγάλου αριθμού Ελλήνων και ξένων ερευνητών πλούσιο αρχειακό υλικό.

Στον Ιστορικό Τομέα φυλάσσεται επίσης και συντηρείται ένας μεγάλος αριθμός παλαιούπων και χειρογράφων, το περιεχόμενο των οποίων είναι εκκλησιαστικό, ιστορικό και φιλοσοφικό και τα οποία προέρχονται από δωρεές Καθηγητών της Θεολογικής Σχολής, της Ριζαρείου, Μητροπολιτών, εκκλησιαστικών και λοιπών προσωπικοτήτων.

Στον Ιστορικό Τομέα λειτουργεί επίσης και το «*Αρχείο Χριστιανικών Μνημείων της Ελλάδος*», το οποίο παρέχει υλικό στους φοιτητές για την εκπόνηση των φροντιστηριακών εργασιών τους και έχει ως ευρύτερο ερευνητικό στόχο την φωτογραφική και σχεδιαστική αρχειοθέτηση των χριστιανικών μνημείων της Ελλάδος (Ηδη έχει αρχίσει η ψηφιοποίηση του υπάρχοντος υλικού με χρηματοδότηση από το ερευνητικό Πρόγραμμα «Καποδίστριας»). Τέλος, στον ίδιο Τομέα από το 2000 λειτουργεί *Εργαστήριο Αγιογραφίας* με σκοπό τη διδασκαλία της τεχνικής της Ορθόδοξης Εικονογραφίας.

Από το 1924 η Σχολή εκδίδει «*Επιστημονική Επετηρίδα*». Έχουν ήδη δημοσιευθεί 42 τόμοι (ο πρώτος σε τρία τεύχη, 1924-26), που περιέχουν σημαντικές μελέτες των καθηγητών και του λοιπού επιστημονικού προσωπικού της Σχολής.

Σκοπός και στόχοι του Τμήματος

Η Θεολογία ως βασική λειτουργία της συνειδήσεως της Εκκλησίας αναφέρεται άμεσα στο περιεχόμενο της χριστιανικής αλήθειας και πίστεως.

Η πραγμάτωση της ιστορικής αποστολής της Εκκλησίας συνδέθηκε με την πρόσληψη του κόσμου και την εφαρμογή του λυτρωτικού μηνύματός της στις συνθήκες και τα αιτήματα κάθε τόπου και κάθε εποχής. Η πνευματική αυτή διαδικασία της ιστορικής εμπειρίας της Εκκλησίας αποτυπώθηκε στη διατύπωση του περιεχομένου της πίστεως στη θεσμική έκφραση των δομών της Εκκλησίας, στην οργάνωση της λατρείας και γενικότερα σε όλες τις μορφές του εκκλησιαστικού βίου, οι οποίες αποτελούν και το γνωστικό αντικείμενο του Τμήματος Θεολογίας.

Ειδικότερα ο σκοπός και στόχος του Τμήματος Θεολογίας αποτυπώνεται στο περιεχόμενο των επιμέρους Τομέων. Αυτό στοχεύει πρωταρχικά, στην προαγωγή, ανάπτυξη και περαιτέρω εξέλιξη της επιστημονικής έρευνας, με απώτερο σκοπό την ανάδειξη νέου φυτωρίου επιστημόνων προς στελέχωση των Θεολογικών Σχολών με καταξιωμένους θεολόγους, οι οποίοι θα μπορούν να ανταπεξέρχονται στις απαιτήσεις των καιρών και να δύνανται να διαλέγονται και να συνεργάζονται εποικοδομητικά με τις λοιπές Θεολογικές Σχολές του εξωτερικού ανεξαρτήτως δόγματος, θρησκείας και γλώσσας. Να καταρτίσει σωστά τους φοιτητές του, ώστε αυτοί να αναδειχθούν εξάιρετοι εκπαιδευτικοί, ικανά στελέχη διαφόρων κοινωφελών οργανισμών, συνειδητά μέλη της

Ορθοδόξου Εκκλησίας, εμπνευσμένοι κληρικοί και πάνω από όλα συγκροτημένοι άνθρωποι με ευρύτητα σκέψης, υπευθυνότητα και καλλιέργεια ψυχής.

Στο πλαίσιο αυτό και για διδακτικούς κυρίως λόγους, τα υποχρεωτικά και τα επιλεγόμενα μαθήματα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος Θεολογίας κατανέμονται σε τέσσερις Τομείς, δηλαδή τον Ερμηνευτικό, τον Ιστορικό, των Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής και της Συστηματικής Θεολογίας, οι οποίοι καλύπτουν το βασικό ερευνητικά πεδία της Θεολογίας.

Αναλυτικότερα:

1. Ο Ερμηνευτικός τομέας Ερευνά το περιεχόμενο της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης φιλολογικώς, ιστορικώς και θεολογικώς. Ειδικότερα ασχολείται: με τη διδασκαλία της Αρχαίας Εβραϊκής Γλώσσας, τη γλώσσα, δηλαδή στην οποία έχει γραφεί το πρωτότυπο κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης. Με την κριτική αποκατάσταση του κειμένου της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Με την εξέταση των προβλημάτων των κατέκαστον βιβλίων της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης, όπως της ονομασίας, του σκοπού, της φιλολογικής και εννοιολογικής ενότητας του περιεχομένου και σκοπού αυτών, του συγγραφέα, του τόπου και χρόνου συγγραφής, των αιτιών, των κριτηρίων, των αρχών και του οργάνου, τα οποία συνετέλεσαν στον απαρτισμό της κλείσης του κανόνα με την ερμηνευτική ως μέθοδο. Με την ερμηνεία του κειμένου της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Με τη Θεολογία της Παλαιάς και της Καινής Διαθήκης. Με την ιστορία και αρχαιολογία της Αγίας Γης. Με ανασκαφικό έργο στο χώρο της Αγίας Γης, σε συνεργασία με ξένα πανεπιστήμια.
2. Ο Ιστορικός Τομέας είναι ιδιαίτερα πολυσύνθετος, καθώς περιλαμβάνει πληθώρα αντικειμένων που λειτουργούν πολύ-επίπεδα, όχι όμως άσχετα μεταξύ τους, ώστε να αναδείξουν την ιστορική και πρακτική διάσταση της θεολογικής επιστήμης σε διάφορες εκφράσεις της.

Τα κύρια ερευνητικά ενδιαφέροντα των μελών ΔΕΠ του Ιστορικού Τομέα σχηματοποιούνται συνοπτικά στις εξής κύριες κατευθύνσεις: 1) Την Εκκλησιαστική Ιστορία που εφαρμόζει την ιστορική μεθοδολογία στις γραπτές πηγές, για να μελετήσει τα ιστορικά γεγονότα μιας μεγάλης περιόδου απ' τις απαρχές μέχρι τη νεότερη-σύγχρονη εποχή. 2) Την Αρχαιολογία που χρησιμοποιεί την αρχαιολογική μεθοδολογία και συνδυάζει τα παραπάνω με τα αρχαιολογικά ευρήματα, ώστε να διαμορφωθεί πληρέστερη εικόνα του ιστορικού παρελθόντος. 3) Τη Λειτουργική που με βάση τις ιστορικές πηγές και μεθοδολογία ερευνά την εμφάνιση, ανάπτυξη, διαμόρφωση και εξέλιξη της λειτουργικής ζωής των χριστιανών. 4) Την Αγιογραφία που ακολουθώντας τη μεθοδολογία της ιστορίας και της ιστορίας της τέχνης διερευνά τη διαμόρφωση και εξέλιξη της εικονογραφικής τέχνης απ' την αρχή μέχρι σήμερα. 5) Την Ιστορία Θρησκευμάτων (Θρησκευολογία) που με βάση τις μεθόδους τόσο της ιστορίας όσο και άλλων επιστημών (π.χ. κοινωνιολογίας,

ψυχολογίας, φιλοσοφίας κλπ) μελετά συγκριτικά τις άλλες θρησκείες, κυρίως αυτές της Ανατολής και της Ασίας (π.χ. Ισλάμ, Ινδουισμός, Βουδισμός κλπ.).

Όλες οι παραπάνω προσεγγίσεις ως πρωταρχική μέριμνα έχουν αφενός μεν τη διασφάλιση της επιστημονικής έρευνας με βάση την ιστορική κυρίως μεθοδολογία, αφετέρου δε τη διασύνδεση των σχετικών ερευνητικών θεμάτων και πορισμάτων τους με τις ανάγκες της σύγχρονης εποχής και την πολύμορφη διάχυσή τους στην ευρύτερη κοινωνία.

3. Ο Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής Ερευνά: α) τις μεθοδολογικές, θεολογικές, φιλολογικές και ιστορικοκοινωνικές προϋποθέσεις της κατανόησης και της λοιπής προσφοράς των Πατέρων και των εκκλησιαστικών συγγραφέων, καθώς και την ιστορικογραμματολογική και θεολογική ερμηνεία των πατερικών έργων και την κριτική έκδοση των κειμένων τους, β) την ιστορική πορεία διαμόρφωσης της Ορθόδοξης Διδασκαλίας, τους παράγοντες διαμόρφωσης του εκάστοτε ιστορικού περιβάλλοντος (φιλοσοφικά ρεύμα, κοινωνικοπολιτικές συνθήκες, πολιτισμικά στοιχεία κ.α.) και των νοθεύσεων της από τις απαρχές μέχρι την εποχή μας, γ) τις συνθήκες διαμόρφωσης της σύγχρονης Ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσω της συμβολής των θρησκευτικών κινήματων στην Ευρώπη από την εποχή της Μεταρρύθμισης μέχρι και τις ημέρες μας, και δ) τις δογματικές διαφορές των χριστιανικών Εκκλησιών, καταθέτει την συγκριτική έκθεση της διδασκαλίας τους, ενώ ερευνά και τις ιστορικοθεολογικές προϋποθέσεις και το έργο (αναγκαιότητα και αποτελέσματα στην σύγχρονη πραγματικότητα) της Οικουμενικής Κίνησης και των Διαλόγων μεταξύ των Εκκλησιών μέχρι και τη σύγχρονη εποχή.
2. Ο Τομέας της Συστηματικής Θεολογίας: ερευνά και εκθέτει με συστηματικό τρόπο το περιεχόμενο της χριστιανικής πίστεως, όπως αυτό βιώθηκε από την Εκκλησία σε διαλεκτική σχέση προς την ετεροδοξία αλλά και απέναντι στα προβλήματα που θέτει η σύγχρονη πραγματικότητα.

Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος

Οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος εξαρτώνται από τις εξής συνιστώσες:

1. Σεβασμός και ανταπόκριση στην Ιστορία και την Παράδοση της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, δηλαδή της παλαιότερης και με το πλέον αναγνωρισμένο κύρος Ορθόδοξης Θεολογικής Σχολής στην απανταχού Χριστιανική Οικουμένη. Τούτο σημαίνει, αφενός διατήρηση της επιστημονικής αξιοπιστίας και συνεχή αναβάθμιση του επιπέδου σπουδών και αφετέρου τη διαρκή προαγωγή και εξέλιξη της Ορθόδοξης Θεολογίας μέσω της επιστημονικής έρευνας και του διδακτικού-εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται από το Τμήμα.

2. Διάλογος και επαφή με το επιστημονικό γίνεσθαι της Θεολογίας, όπως αυτή εκφράζεται σε διεθνές διεκκλησιαστικό, διαχριστιανικό και διαθρησκευτικό επίπεδο.
3. Προαγωγή του επιστημονικού διαλόγου με τις άλλες θεωρητικές και εφαρμοσμένες επιστήμες.
4. Περαιτέρω ανάπτυξη των γνωστικών αντικειμένων που σχετίζονται με πρακτικές εφαρμογές της Θεολογίας, ώστε οι απόφοιτοι του Τμήματος να έχουν τη δυνατότητα και την ικανότητα, εκτός από το να εργαστούν στον χώρο της παιδείας και της ιερατικής διακονίας, να αξιοποιηθούν και σε άλλα πεδία που σχετίζονται με το κοινωνικό και προνοιακό έργο της Εκκλησίας και της πολιτείας ευρύτερα, καθώς και με εκφράσεις του πολιτισμού που διαχρονικά παρήγαγε ο Χριστιανισμός.
5. Δημιουργία «εργαστηρίων» πρακτικής άσκησης των φοιτητών σε όσα γνωστικά αντικείμενα οι σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες και εξελίξεις το επιτάσσουν.
6. Περαιτέρω ανάπτυξη της συνεργασίας με Σχολές και ερευνητικά κέντρα της ημεδαπής και κυρίως της αλλοδαπής.

Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει

Δεν υπάρχει απόκλιση, αλλά ενδεχομένως χρειάζονται προσθήκες, που να αναδεικνύουν την ανταπόκριση του Τμήματος και στις σύγχρονες εκπαιδευτικές ανάγκες και κοινωνικές-πολιτισμικές απαιτήσεις, όπως για παράδειγμα περιγραφή της εκπαιδευτικής συνεισφοράς σχετικά με το κοινωνικό-προνοιακό έργο και τον πολιτισμό ή τον διάλογο με τις άλλες επιστήμες.

Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Όσον αφορά στην «παραδοσιακή» θεολογική έρευνα και παιδεία, το Τμήμα εξακολουθεί να διατηρεί το υψηλό επίπεδο και το διαχρονικά αναγνωρισμένο κύρος της επιστημονικής προσφοράς και των πρακτικών υπηρεσιών του, τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς.

Παράγοντες που επιδρούν θετικά προς αυτή την κατεύθυνση είναι οι υψηλού επιπέδου επιστημονικές ικανότητες, η κατάρτιση των μελών ΔΕΠ και η μέριμνα για την είσοδο νέων μελών ΔΕΠ, ικανών να ανταποκριθούν στις ανάγκες που προαναφέραμε και η δυνατότητά τους να διατηρούν ενεργή και άμεση συνεργασία και με εκπαιδευτικά-ερευνητικά κέντρα στο εξωτερικό. Επίσης, θετικός παράγων θεωρείται η εξασφάλιση της δυνατότητας συνεργασίας με άλλους κοινωνικούς φορείς, των οποίων τα ενδιαφέροντα, οι ανάγκες και οι δραστηριότητες είναι άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένες προς το περιεχόμενο των θεολογικών σπουδών, όπως για παράδειγμα η Εκκλησία της Ελλάδος, τα Ορθόδοξα Πατριαρχεία, οι απανταχού της γης Ορθόδοξες Εκκλησίες και ιδιαίτερα οι ανατολικές Εκκλησίες της Ευρώπης, της Ασίας και της Αφρικής, από όπου προέρχεται

σημαντικός αριθμός φοιτητών που σπουδάζουν στο Τμήμα με υποτροφίες των χωρών τους ή των Εκκλησιών τους.

Αρνητικός παράγων, και κατά προέκταση ανασταλτικός της προαγωγής των στόχων και των σκοπών του Τμήματος, εκτιμάται ότι είναι η αξιολόγηση και η κατανόηση της λειτουργίας και της προσφοράς του με κριτήρια που αρμόζουν σε Τμήματα θετικών σπουδών και με μια μονομερή και στενών οριζόντων οπτική γωνία, η οποία θέτει ως μοναδικό άξονα τη συμβολή στην παραγωγικότητα, αγνοώντας τη συμβολή στον πολιτισμό, στην ιεραποστολή, στην προβολή της παιδείας και του πολιτισμού εντός και εκτός των συνόρων της χώρας, η οποία επιτυγχάνεται από το Τμήμα Θεολογίας μέσω των πολλών αλλοδαπών φοιτητών του. Είναι σημαντικό για Σχολές όπως η Θεολογική, η Φιλοσοφική και άλλες Θεωρητικές κυρίως Σχολές, να τροποποιηθούν και να προσαρμοστούν στις ιδιαιτερότητες τους τόσο τα αξιολογικά κριτήρια, όσο και τα κριτήρια με τα οποία κατανοείται η συμβολή, η σημασία και η θέση τους μέσα στο συνεχές γίνεσθαι της Παιδείας, του Πολιτισμού και της ποιότητας ζωής.

Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Από όσα αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες εκτιμάται ότι μια τροποποίηση προς την κατεύθυνση της διεύρυνσης των σκοπών και των στόχων του Τμήματος Θεολογίας, ώστε να είναι αποτελεσματικότερη και περισσότερο ουσιαστική η συνεισφορά του στις σύγχρονες ανάγκες και απαιτήσεις της κοινωνίας, είναι αναγκαία.

Διοίκηση του Τμήματος

Επιτροπές που είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα

1. Γενική Συνέλευση Τμήματος.
2. Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ), για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα.
3. Διοικητικό Συμβούλιο Τμήματος.
4. Συνέλευση Τομέα (4 Τομείς).

Εσωτερικοί κανονισμοί που υπάρχουν στο Τμήμα

Το Τμήμα διαθέτει εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του ΠΜΣ από την περίοδο ίδρυσής του (Σεπτέμβριος 1993). Ο κανονισμός αναμορφώθηκε επανειλημμένως, ώστε να καλύπτει τις κείμενες διατάξεις και την εμπειρία του Τμήματος από τη λειτουργία του ΠΜΣ. Η τελευταία αναμόρφωση του Κανονισμού του ΠΜΣ ψηφίσθηκε το 2009 από τη ΓΣΕΣ και τέθηκε αμέσως σε εφαρμογή.

Διάρθρωση Τμήματος σε Τομείς και ανταπόκριση της διάρθρωσης αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του

Το Τμήμα διαθέτει τους εξής τέσσερις Τομείς:

1. Τομέας Ερμηνευτικός,
2. Τομέας Ιστορικός,
3. Τομέας Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής,
4. Τομέας Συστηματικής Θεολογίας.

Οι Τομείς προέρχονται από τον χωρισμό της παλαιάς ενιαίας Θεολογικής Σχολής Αθηνών σε δύο Τμήματα: α) το Τμήμα Θεολογίας και β) το Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας. Οι Τομείς λειτούργησαν εύρυθμα, στοιχείο που τους κατέστησε αξιόπιστους παράγοντες στη δομική, διδακτική και ερευνητική λειτουργία του Τμήματος. Εν τούτοις, η εξέλιξη της Ακαδημαϊκής Θεολογίας και η εμπειρία των τριών δεκαετιών λειτουργίας των Τομέων πείθουν ότι σήμερα υπάρχουν περιθώρια αναπροσαρμογής, ώστε το Τμήμα να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αποστολής του στη σύγχρονη εποχή. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν περισσότεροι Τομείς, ώστε να θεραπεύουν και διευρυμένους στόχους, όπως αυτοί περιγράφονται ανωτέρω.

Προγράμματα Σπουδών

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο.
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο.

Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

Βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Στόχος της διάρθρωσης του ΠΠΣ του Τμήματος Θεολογίας είναι να υπάρχει ισορροπία μεταξύ της προαγωγής της επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών και της δυνατότητας αξιοποίησης των θεολογικών γνώσεων στις σύγχρονες κοινωνικές απαιτήσεις, τόσο από πλευράς επαγγελματικής αποκατάστασης όσο και από πλευράς παρουσίας της Θεολογίας ως αξιόπιστης και προσαρμοσμένης στο σύγχρονο κοινωνικό γίνεσθαι επιστήμης. Τα τελευταία χρόνια υπάρχει σοβαρός προβληματισμός σχετικά με τις πιθανές προσθήκες και τροποποιήσεις του ΠΠΣ προς την κατεύθυνση περαιτέρω ανάπτυξης νέων γνωστικών αντικειμένων, ιδιαίτερα εκείνων που προετοιμάζουν το έδαφος για μεταπτυχιακή εξειδίκευση σε τομείς όπου υπάρχει ανάγκη και δυνατότητα επαγγελματικής απασχόλησης και επιστημονικής έρευνας και εξειδίκευσης, πέρα από την απασχόληση στη Μέση Εκπαίδευση.

Το ΠΠΣ κοινοποιείται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στον έντυπο και ηλεκτρονικό οδηγό σπουδών. Σχετικά με την παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων, το Τμήμα βρίσκεται σε επαφή με την ΠΕΘ (Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων) και με το ΔΣ του Συλλόγου των Μεταπτυχιακών Φοιτητών, ώστε να καταγράφει τα επαγγελματικά προβλήματα των αποφοίτων και να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες για βελτίωση του ΠΠΣ κατά την πορεία αναδιάρθρωσής του.

Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η προσπάθεια για την καλή συγκρότηση του ΠΠΣ, την εξασφάλιση ορθολογικής συνεκτικότητας και εύρυθμης λειτουργικότητας στηρίζεται στην ισόρροπη και

σταθμισμένη κατανομή μεταξύ των Υποχρεωτικών (75%) και Επιλεγόμενων (25%) μαθημάτων.

Μέσω αυτού του μηχανισμού υπάρχει βαθμός μέριμνας ώστε να αποφεύγεται η επικάλυψη ύλης μεταξύ των μαθημάτων και να εξασφαλίζεται η ορθολογική έκταση της ύλης. Το κάθε μέλος ΔΕΠ έχει την ευθύνη της συνεχούς επανεκτίμησης, αναπροσαρμογής και επικαιροποίησης της ύλης των μαθημάτων που διδάσκει.

Εξεταστικό σύστημα

Το εξεταστικό σύστημα στηρίζεται σχεδόν ολοκληρωτικά στο κλασσικό σχήμα των γραπτών ή προφορικών εξετάσεων στις τρεις εξεταστικές περιόδους Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Σεπτεμβρίου. Η διόρθωση των γραπτών και η βαθμολόγηση γίνονται από τον διδάσκοντα. Για λόγους διαφάνειας είναι δυνατή εφόσον ζητηθεί από το φοιτητή η επίδειξη του γραπτού του. Για τους ίδιους λόγους οι προφορικές εξετάσεις διεξάγονται από τον διδάσκοντα σε ομάδες εξεταζομένων.

Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Το ΠΠΣ του Τμήματος Θεολογίας διέθετε ανέκαθεν προβεβλημένη θέση μεταξύ των Πανεπιστημίων της Αλλοδαπής, κατέχοντας ουσιαστικά την πρώτη θέση μεταξύ των διεθνώς αναγνωρισμένων Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών. Αυτό άλλωστε αποδεικνύεται και από την αποδοχή των φοιτητών σε ΠΜΣ των πλέον γνωστών Πανεπιστημίων. Ειδικότερα όμως, η θέση του Τμήματος προσδιορίζεται και από τα έξι στοιχεία:

1. Το ΠΠΣ του Τμήματος Θεολογίας συγκεντρώνει ανά έτος μεγάλο αριθμό αλλοδαπών φοιτητών προερχόμενων κυρίως από την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων, της Ανατολικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και του χώρου ιεραποστολικής δράσης της Ορθόδοξης Εκκλησίας (Αφρική, Κορέα κ.α.). Οι σπουδές των περισσότερων εξ αυτών υποστηρίζονται από ένα διευρυμένο σύστημα υποτροφιών, που χορηγούνται από την Εκκλησία της Ελλάδος και τις άλλες Ορθόδοξες Εκκλησίες και Πατριαρχεία, την Ελληνική Πολιτεία, το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, καθώς και από διάφορα κληροδοτήματα.
2. Τον μεγάλο αριθμό πανεπιστημίων που έχουν ενταχθεί στα Προγράμματα Συνεργασίας «Σωκράτης-Έρασμος» και συνδέονται απευθείας με το Τμήμα μας. Συγκεκριμένα τα Πανεπιστήμια είναι: 1. Katholieke Universiteit Leuven (BE), 2. Universität Erfurt (DE), 3. Universität Leipzig (DE), 4. Ludwig-Maximilians Universität München (DE), 5. Universität Regensburg (DE), 6. University of Joensuu (FI), 7. The Institute for Orthodox Christian Studies-University of Cambridge (GB), 8. Universität Bern (CH), 9. Universitatea Bucuresti (RO), 10. Universitatea Oradea (RO), 11. University of Bialystok (PL) 12. Universität Rostock (DE).

Πρακτική άσκηση των φοιτητών

Το Τμήμα δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένο από το ευρύτερο πλαίσιο πρακτικής άσκησης των φοιτητών του, η οποία σήμερα περιορίζεται: α) σε ορισμένες ώρες

πρακτικής άσκησης στα πλαίσια του Μαθήματος των Παιδαγωγικών, της Ειδικής Διδακτικής του Μαθήματος των Θρησκευτικών, της Λειτουργικής και της Ομιλητικής, β) στον μικρό αριθμό των εξασκούμενων στους Η.Υ., γ) στον ελάχιστο αριθμό των μετεχόντων σε αρχαιολογικές ανασκαφές και δ) όσων παρακολουθούν μαθήματα αγιογραφίας στο Εργαστήριο Αγιογραφίας.

Πρέπει όμως να σημειωθεί ως θετικό στοιχείο στην πρακτική άσκηση των φοιτητών το γεγονός, ότι όλοι ασκούνται στη συγγραφή υποχρεωτικών φροντιστηριακών εργασιών στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της *Μεθοδολογίας της Επιστημονικής Έρευνας*, ενώ παράλληλα συμμετέχουν προαιρετικά σε επισκέψεις σε χώρους ειδικού ενδιαφέροντος, μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, σε ενορίες με αυξημένη ποιμαντική δράση, σε εκπαιδευτικές εκδρομές και άλλες συναφείς δραστηριότητες.

Το Τμήμα κρίνει ότι η πρακτική άσκηση των φοιτητών του θα πρέπει να αποκτήσει μεγαλύτερη εμβέλεια και διάρκεια και να γίνεται περισσότερο συστηματικά.

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Θεολογίας.

«Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) Τμήματος Θεολογίας». Το ΠΜΣ του Τμήματος, που συγκροτήθηκε με βάση τον Νόμο 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α'), έχει ως αντικείμενο και σκοπούς:

- α) Τη δημιουργία φυτωρίου νέων ερευνητών.
- β) Την προώθηση της επιστημονικής έρευνας με την καλλιέργεια της ερευνητικής διαδικασίας όπως τη σύνταξη άρθρων, μονογραφιών, πραγματοποίηση κριτικών εκδόσεων κειμένων, συγκρότηση θεματικών βιβλιογραφιών κ.ά.
- γ) Την εξυπηρέτηση αναγκών της Εκκλησίας της Ελλάδος, των άλλων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Πατριαρχείων και του πέραν των ορίων της Ελλάδος Ελληνισμού.
- δ) Την κατάρτιση ειδικευμένων στελεχών για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
- ε) Την καλλιέργεια πνευματικής συνεργασίας μεταξύ των Θεολογικών Σχολών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Δεν συμμετέχουν άλλα Τμήματα και Ιδρύματα στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το ΠΜΣ θεράπευσε με επιτυχία την παγία απαίτηση για θεολογικές μεταπτυχιακές σπουδές στο ΕΚΠΑ και κατά το διάστημα της λειτουργίας του επιβεβαίωσε τους αρχικούς στόχους του, όπως ήδη έχουν αναφερθεί, σε όλα τα επίπεδα. Μέχρι και την έναρξη του ΠΜΣ όσοι επιθυμούσαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους θα έπρεπε να εξέλθουν της χώρας και να συνεχίσουν στο εξωτερικό. Αυτό πλέον δεν συμβαίνει σε

συστηματική και υποχρεωτική κλίμακα, με αποτέλεσμα το Τμήμα να είναι αύταρκες στην αναπαραγωγή του ερευνητικού και στελεχειακού του δυναμικού.

Ένας μεγάλος αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών προέρχεται από άλλες χώρες, οι οποίοι φοιτούν ως υπότροφοι των Εκκλησιών τους ή της Ελληνικής Κυβερνήσεως. Παράλληλα, από αυτό το ακαδημαϊκό έτος γίνονται δεκτοί και πτυχιούχοι άλλων, μη θεολογικών, σχολών της ημεδαπής και της αλλοδαπής, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο νέος Νόμος για τις μεταπτυχιακές σπουδές.

Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Οι τομείς εξειδίκευσης στο ενιαίο ΠΜΣ, που ακολουθούν την αντίστοιχη σε τομείς διαίρεση του Τμήματος, δίνουν τη δυνατότητα μιας πληρέστερης ερευνητικής εξειδίκευσης ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των υποψηφίων. Με αυτό τον τρόπο είναι δυνατή η πρόσβαση σε μια ευρεία κλίμακα γνωστικών αντικειμένων και στην σε βάθος μελέτη αυτών. Παράλληλα, η συνεργασία μεταξύ των τομέων με τη διαδικασία επιλογής μαθημάτων εκτός των αμιγώς γνωστικών περιοχών παρέχει την ευκαιρία για περαιτέρω εμπλουτισμό της γνώσης και τη δυνατότητα για πληρέστερη έρευνα των φοιτητών. Οι προοπτικές διεύρυνσης της μαθησιακής διαδικασίας ενισχύονται ακόμη περισσότερο με τη δυνατότητα των μεταπτυχιακών φοιτητών να παρακολουθούν μαθήματα, κατόπιν συνεννοήσεως με τον επιβλέποντα καθηγητή τους, σε ΠΜΣ άλλων Σχολών ή Τμημάτων, όπου διδάσκονται μαθήματα συναφή με το αντικείμενο εξειδίκευσής τους.

Ωστόσο, οι αυξανόμενες συνεχώς απαιτήσεις, τόσο στο ερευνητικό πεδίο όσο και στην κοινωνική προσφορά, υπαγορεύουν και την αντίστοιχη ανάπτυξη και την κατάλληλη προσαρμογή του ΠΜΣ, προκειμένου να συνεχίσει την επιτυχή παρουσία του στον ερευνητικό χώρο. Η σημερινή δομή του ΠΜΣ παρέχει τη δυνατότητα επέκτασης των δραστηριοτήτων του. Η επέκταση αυτή αποβλέπει:

- (α) σε θέματα διεπιστημονικής εκπαιδευτικής και πρακτικής συνεργασίας,
- (β) σε ακόμη πιο αναπτυγμένο επίπεδο διατομεακής συνεργασίας,
- (γ) σε δημιουργία εργαστηρίων ή ινστιτούτων που θα προάγουν, τόσο την ερευνητική διαδικασία όσο και την πρακτική άσκηση, σε συνεργασία με αρμόδιους φορείς και άλλα εκπαιδευτικά κέντρα τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού,
- (δ) στην ανάπτυξη νέων εξειδικευμένων γνωστικών αντικειμένων εντός του πλαισίου των βασικών μαθημάτων, ώστε οι απόφοιτοι να ανταποκριθούν στις σύγχρονες κοινωνικές και εκπαιδευτικές απαιτήσεις που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών τους, και
- (ε) σε περαιτέρω εξειδίκευση σε θέματα ποιμαντικών εφαρμογών. Θα πρέπει να σημειωθεί εν προκειμένω, ότι με τη νέα αναμόρφωση του κανονισμού του ΠΜΣ δίνονται σαφώς νέες διαστάσεις στη δυναμική του, αφού υπάρχουν πλέον οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για περαιτέρω διεπιστημονικό διάλογο και διευκολύνονται οι προοπτικές για διατμηματικές συνεργασίες σε πολλαπλά επίπεδα.

Κάθε Τομέας έχει αυτόνομη λειτουργία (διαμόρφωση προγράμματος, επιλογή νέων φοιτητών, κρίση διπλωματικών εργασιών κ.ά.), αλλά η συνεκτικότητα και η εύρυθμη λειτουργία του εξασφαλίζονται από τη συνεργασία των υπεύθυνων οργάνων, τα οποία σε επίπεδο Τμήματος είναι: α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Συνθέσεως (Γ.Σ.Ε.Σ.), η συγκρότηση και οι αρμοδιότητες της οποίας περιγράφονται στο άρθρο 12 παρ.1, εδ. γ', του Νόμου 2083/1992 και β) Η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ, η οποία είναι εννεαμελής, έχει τριετή θητεία και απαρτίζεται από το Διευθυντή, ο οποίος εκλέγεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., και δύο εκπροσώπους από κάθε Τομέα (τον Διευθυντή και ένα μέλος ΔΕΠ), υπό την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι συμμετέχουν στο διδακτικό έργο του ΠΜΣ.

Εξεταστικό σύστημα

Το εξεταστικό σύστημα είναι προσαρμοσμένο στον τρόπο που λειτουργεί το ΠΜΣ και κρίνεται ικανοποιητικό, καθόσον χαρακτηρίζεται τόσο για την ευελιξία του όσο και για τη δυνατότητα δράσης που χορηγεί στους τομείς. Περιλαμβάνει ένα σύνθετο εξεταστικό σύστημα, που προβλέπει γραπτές ή προφορικές εξετάσεις και παράλληλη συγγραφή μικρών ερευνητικών εργασιών, ενώ στο τέλος κατατίθεται διπλωματική εργασία σε ένα σχετικά πρωτότυπο θέμα, η οποία και κρίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή που ορίζει ο τομέας και επικυρώνει η ΓΣΕΣ. Οσον αφορά στην αξιολόγηση και βαθμολόγηση της τελικής Μεταπτυχιακής Εργασίας αποκτήσεως τίτλου σπουδών, τηρείται αυστηρά η εξέταση από τριμελή επιτροπή κατ' αναλογία με ό,τι ισχύει αντίστοιχα για την επταμελή επιτροπή κρίσεως των διδακτορικών διατριβών.

Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών¹

Η διαδικασία επιλογής, με βάση τα νέα δεδομένα του κανονισμού του ΠΜΣ, κρίνεται επιτυχής και δίνει νέες διαστάσεις και προοπτικές στην εξειδικευμένη έρευνα και στον διεπιστημονικό διάλογο. Το σύστημα επιλογής λειτουργεί με την αρχή των διαδοχικών εξετάσεων «αποκλεισμού». Αυτό σημαίνει ότι οι υποψήφιοι, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις συμμετοχής στις εξετάσεις του ΠΜΣ με βάση τα δεδομένα του κανονισμού του, μπορούν να συμμετέχουν στην τελική προφορική συνέντευξη μόνον εάν προηγουμένως έχουν επιτύχει διαδοχικά στις εξετάσεις γενικού και ειδικού γνωστικού αντικειμένου, όπως ορίζεται από τον κάθε Τομέα.

Παράλληλα κάθε χρόνο προκηρύσσεται συγκεκριμένος αριθμός θέσεων, σε συνάρτηση με τον μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών που δύναται να έχει κάθε μέλος ΔΕΠ, αλλά και τον προγραμματισμό του Τομέα.

Χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η χρηματοδότηση του ΠΜΣ είναι ανεπαρκής και αυτό λειτουργεί ανασταλτικά στην επιδιωκόμενη επίτευξη των στόχων του. Παράλληλα η περιορισμένη έως και μηδαμινή, για τις ανάγκες ενός μεταπτυχιακού επιπέδου έρευνας, υλικοτεχνική υποδομή δυσχεραίνει την όποια προσπάθεια βελτίωσης και προόδου και μειώνει τα κίνητρα για την περαιτέρω έρευνα.

1. Βλ. στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-3.

Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η διεθνής αναγνώριση του κύρους και της δυναμικής του ΠΜΣ του Τμήματος Θεολογίας διαπιστώνεται από τις υποψηφιότητες αλλοδαπών φοιτητών, οι οποίοι το επιλέγουν για την περαιτέρω κατάρτισή τους στην ερευνητική διαδικασία.

Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η ευέλικτη δομή του Προγράμματος σε συνδυασμό με τα αυστηρώς τηρούμενα χρονοδιαγράμματα φοίτησης, καθώς και οι εντατικοί ρυθμοί που επιβλήθηκαν στις υποχρεώσεις φοίτησης, κοινό γνώρισμα των μεταπτυχιακών σπουδών στα ελληνικά Πανεπιστήμια και μάλιστα του χώρου των Ανθρωπιστικών Σπουδών, απέδωσε καρπούς, τους οποίους επιβεβαιώνει το υψηλό ποσοστό αποφοίτων (79,55%). Το ΝΠΜΣ επέδειξε υψηλή συνεκτικότητα, που ήταν αποτέλεσμα της αгаστικής συνεργασίας των διδασκόντων μεταξύ τους, αλλά και με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, ενώ η λειτουργικότητα διασφαλίστηκε από την αποτελεσματικότητα της Επιτροπής Υλοποίησης.

Εξεταστικό σύστημα

Η εμπειρία του ΠΜΣ του Τμήματος Θεολογίας με την αδιάκοπη λειτουργία του από το 1994 επενδύθηκε στο εξεταστικό σύστημα του ΝΠΜΣ «Φύλο και Θρησκεία».

- (α) Οι εξετάσεις στα διδασκόμενα Μαθήματα διεξάγονταν σύμφωνα με το Πρόγραμμα Εξετάσεων, το οποίο καθόριζε η Επιτροπή Υλοποίησης. Τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου εξετάζονταν στο χρονικό διάστημα 15-25 Φεβρουαρίου, του δε θερινού εξαμήνου το διάστημα 15-25 Ιουνίου. Η επαναληπτική εξέταση των μαθημάτων πραγματοποιείτο κατά μήνα Σεπτέμβριο.
- (β) Τα θέματα των Διπλωματικών Εργασιών ήταν κατά κανόνα εξειδικευμένα, ώστε να επιτρέπουν τη σύνταξη μιας μελέτης 60-90 δακτυλογραφημένων σελίδων με σχετική πρωτοτυπία. Το επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π. όφειλε να υποβάλλει κάθε εξάμηνο στην Επιτροπή Υλοποίησης έκθεση για την πορεία της έρευνας του μεταπτυχιακού φοιτητή.
- (γ) Ο μεταπτυχιακός φοιτητής όφειλε εντός διετίας να έχει ολοκληρώσει τη φοίτησή του και να έχει περατώσει την προφορική δοκιμασία στη Διπλωματική του Εργασία ενώπιον της τριμελούς Επιτροπής. Μπορούσε να λάβει παράταση μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του Επιβλέποντος στην Επιτροπή Υλοποίησης.
- (δ) Η κρίση της Διπλωματικής Εργασίας και η προφορική δοκιμασία γινόταν μετά την επιτυχή εξέταση των δέκα δίωρων μαθημάτων και την κατάθεση των δύο σεμιναριακών εργασιών στην Επιτροπή Υλοποίησης.
- (ε) Η Διπλωματική Εργασία στην τελική της μορφή παραδιδόταν σε τέσσερα αντίτυπα, τρία για τα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής Κρίσης και ένα για το Αρχείο της Ομάδας Υλοποίησης. Εντός 30 ημερών, μετά την κατάθεση, η Τριμελής Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να συνέλθει για την κρίση της εργασίας (συγκροτούμενη από τον Επιβλέποντα και δύο άλλα μέλη Δ.Ε.Π.). Κρίνοντας την

όλη διαδικασία εκφράζεται μεγάλη ικανοποίηση για τη λειτουργία των Τριμελών Επιτροπών, αφού εκ των 44 εγγεγραμμένων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2008 είχαν αποφοιτήσει οι 35, ποσοστό 79,55%. Το ποσοστό, ακόμη και για τις απαιτήσεις και τα κριτήρια του Τμήματος, κρίνεται ιδιαίτερα υψηλό.

Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών²

Το ΝΠΜΣ εισήγαγε ένα βελτιωμένο σύστημα επιλογής μεταπτυχιακών φοιτητών. Συγκεκριμένα, σε κάθε εξεταστική περίοδο δεχόταν 7 μεταπτυχιακούς φοιτητές, οι οποίοι εισάγονταν κατόπιν εξετάσεων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τον Κανονισμό του Π.Μ.Σ. του Τμήματος Θεολογίας και τους όρους του προγράμματος. Οι ενδιαφερόμενοι υπέβαλλαν στη Γραμματεία αίτηση συμμετοχής στις εξετάσεις. Ο πρώτες εισαγωγικές εξετάσεις πραγματοποιήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2003, και από το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 τον Σεπτέμβριο κάθε έτους. Δεκτοί γίνονταν πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της Ημεδαπής ή κάτοχοι αναγνωρισμένου πτυχίου της Αλλοδαπής.

Για την επιλογή των Μεταπτυχιακών Φοιτητών του Ν.Π.Μ.Σ. συνεκτιμώνταν τα κάτωθι κριτήρια ως εξής:

1. Ο βαθμός πτυχίου: 25%
2. Ο βαθμός στη γραπτή εξέταση της ξένης γλώσσας: 25%
3. Ο βαθμός στη γραπτή εξέταση στα γνωστικά αντικείμενα του ΝΠΜΣ: 30%
4. Ο βαθμός στην προφορική εξέταση και στις γνώσεις πληροφορικής: 20%

Χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η χρηματοδότηση του ΝΠΜΣ ήταν ικανοποιητική (προϋπολογισμός: 388.900,00€, ΕΚΤ: 328.900,00 € + ΕΤΠΑ: 60.000,00 €). Η χρηματοδότηση εξασφάλισε τον εξοπλισμό του Προγράμματος, τη χορήγηση υποτροφιών στους συμμετέχοντες φοιτητές και τη διευκόλυνση δράσεων δημοσιότητας και έρευνας.

Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

Το Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) του Τμήματος Θεολογίας συγκροτήθηκε με βάση τον Νόμο 2083/1992 (τ. Α΄ ΦΕΚ 159) και τις υπουργικές αποφάσεις υπ' αριθμ. Β1/709/23.9.93 (τ. Β΄ ΦΕΚ 799/6.10.1993) και 711/212/Β7/663 (τ. Β΄ ΦΕΚ 1091/4.12.1996), 95973/Β7 (τ. Β΄ ΦΕΚ1578/18.12.2002).

2. Βλ. στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-3.

Βαθμός ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το ΠΔΣ ανταποκρίνεται ικανοποιητικά στους στόχους του Τμήματος, καθώς λειτουργεί ως φυτώριο νέων ερευνητών, προωθεί την επιστημονική έρευνα με τη σύνταξη εξειδικευμένων μονογραφιών, την κριτική έκδοση πηγαίων κειμένων, τη συγκρότηση θεματικών βιβλιογραφιών, τη διεξαγωγή συνεδρίων, ημερίδων, διαλέξεων ειδικού ενδιαφέροντος κ.λπ. Ο θεματικός χώρος, στον οποίο κινείται η όλη διαδικασία υλοποίησης του ΠΔΣ είναι αφενός μεν η ανάθεση εκπονήσεως Διδακτορικών Διατριβών που αφορούν στη διερεύνηση και ανάδειξη των θεολογικών και εκκλησιαστικών προβλημάτων κατά τις δύο χιλιετίες ζωής της Εκκλησίας και αναπτύξεως του θεολογικού προβληματισμού, αφετέρου δε στη μελέτη και επεξεργασία όλων των σχετικών θεμάτων που ανακύπτουν από την άρρηκτη σχέση της Θεολογίας με τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα.

Η ανταπόκριση στις απαιτήσεις της κοινωνίας κρίνεται σε μεγάλο βαθμό ικανοποιητική, αφού προτείνει λύσεις ή προοπτικές απαντήσεων σε σοβαρά ερωτήματα του σύγχρονου ανθρώπου. Ωστόσο και εδώ επισημαίνεται ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης: α) κυρίως ως προς τη διασύνδεση με την κοινωνία και την πρακτική εφαρμογή των αποτελεσμάτων των εργασιών, β) ως προς τη διεπιστημονική και διατμηματική συνεργασία, και τέλος γ) ως προς την ουσιαστική αξιοποίηση από την Πολιτεία, την Εκκλησία και γενικότερα από τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

Δομή του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

Στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών (ΠΔΣ) δεν προσφέρονται συγκεκριμένα μαθήματα, αλλά κυριαρχεί η ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου υπό την επίβλεψη και με τη συνεργασία του εποπτεύοντος και των άλλων δύο μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Επιλεκτικά και προαιρετικά ενδέχεται να παρακολουθήσει ο υποψήφιος συγκεκριμένα μαθήματα του ΠΜΣ ή μαθήματα ΠΜΣ άλλων Τμημάτων και Σχολών. Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι υπάρχει μια ουσιαστική διαφοροποίηση σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας άλλων ΠΔΣ, κυρίως των θετικών επιστημών, ακριβώς λόγω της ιδιαιτερότητας του αντικειμένου. Γενικά η δομή και η λειτουργία του ΠΔΣ κρίνεται ικανοποιητική και απόλυτα εναρμονισμένη με το περιεχόμενο και τη φυσιογνωμία του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του Τμήματος.

Διαδικασία επιλογής των υποψηφίων διδασκόντων³

Η επιλογή των ΥΔ γίνεται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος μετά την υποβολή σχετικής αίτησης από τον ΥΔ στη Γραμματεία του Τμήματος. Η ΓΣΕΣ συνεκτιμά τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του, ενώ συνυπολογίζεται η άποψη του σχετικού Τομέα και ασφαλώς η γνώμη του καθ' ύλη αρμόδιου καθηγητή. Η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας διασφαλίζονται από το γεγονός, ότι η τελική

3. Βλ. στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-4.

απόφαση λαμβάνεται και εγκρίνεται απο τη Συνέλευση του Τομέα και απο τη ΓΣΕΣ. Συνολικά εκτιμώνται τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα του υποψηφίου, όπως ο γενικός βαθμός του πτυχίου, ο μέσος όρος στα προπτυχιακά μαθήματα του Τομέα ειδίκευσης, ο βαθμός του Μεταπτυχιακού διπλώματος, η γλωσσομάθεια, η ύπαρξη συγγραφικού έργου κλπ.

Οργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών

Κατά Τομείς διοργανώνονται, εκτός των τακτικών σεμιναριακών και εργαστηριακών μαθημάτων, ομιλίες και ανοικτές συζητήσεις, με τη συμμετοχή ομοτίμων καθηγητών και ειδικών επιστημόνων και ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Σε συνέχεια π.χ. ειδικού μαθήματος του Π.ΜΣ. του Ερμηνευτικού Τομέα διοργανώνεται τα τελευταία έτη Ημερίδα Πατερικής Ερμηνευτικής σε χώρο εκτός του Πανεπιστημίου. Στο πλαίσιο, εξάλλου, των δραστηριοτήτων του Συστηματικού Τομέως προσφέρεται σειρά ανοικτών για το κοινό ομιλιών επιφανών ακαδημαϊκών σχετικά με το παρόν και το μέλλον των Θεολογικών Σπουδών στην Ελλάδα.

Στο πλαίσιο, επίσης, των προγραμμάτων ERASMUS-SOCRATES διοργανώνονται κατ' έτος σεμιναριακά μαθήματα και ομιλίες καθηγητών από συνεργαζόμενα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

Σε συνεργασία και με την καθοδήγηση του ΔΕΠ του Τμήματος, διοργανώνονται κάθε χρόνο Συνέδρια, Ημερίδες και άλλες εκπαιδευτικές δραστηριότητες από τον δραστήριο Μεταπτυχιακό Φοιτητικό Μεταπτυχιακό Σύνδεσμο του Τμήματος, δια των οποίων προβάλλεται προς τα έξω το έργο του ΠΜΣ.

Ανήκει βεβαίως στις προθέσεις-υποχρεώσεις και στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό του Τμήματος να βελτιώσει και να προωθήσει περαιτέρω τη διοργάνωση σεμιναρίων και ομιλιών. Μπορεί έτσι να αυξηθεί ο αριθμός τους και να προσκαλούνται συχνότερα περισσότεροι ομιλητές από άλλα συγγενή Τμήματα εσωτερικού και εξωτερικού και να πραγματοποιούνται διατμηματικές, διασχολικές και διαπανεπιστημιακές συνεργασίες, αφού βέβαια επιλυθούν τα πολλά γραφειοκρατικά και οικονομοτεχνικά προβλήματα, για τα οποία δεν ευθύνεται το Τμήμα.

Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

Η διεθνής διάσταση του ΠΔΣ κρίνεται ικανοποιητική στον βαθμό που συγκριτικά μεγάλος αριθμός ΥΔ προέρχεται από το εξωτερικό με ό,τι αυτό συνεπάγεται ως προς τη σύνδεση και συνεργασία του Τμήματός μας με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα και τους διδάσκοντες στις χώρες προέλευσής τους.

Ωστόσο κρίνεται απαραίτητη η εντονότερη διεθνοποίηση του ΠΔΣ, κυρίως με τη συστηματικότερη καλλιέργεια συνεργασιών με τα Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Εξεταστικό σύστημα

Στο ΠΔΣ ασφαλώς και δεν προβλέπονται ενδιάμεσες εξετάσεις. Ο ΥΔ στο τέλος της έρευνάς του καταθέτει την εργασία του στην Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, η οποία προβαίνει στον έλεγχο της εργασίας και υποβάλλει σχετική Εισηγητική Έκθεση. Τελικά ο

ΥΔ υποστηρίζει τη διατριβή του ενώπιον της Επταμελούς Εξεταστικής Επιτροπής. Η διαδικασία αυτή κρίνεται ικανοποιητική, καθώς διασφαλίζει τα κριτήρια αξιολογήσεως της επάρκειας του ερευνητή και της αρτιότητας της διατριβής.

Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σε αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού

Το διδακτικό προσωπικό επιτελεί με συνέπεια και αφοσίωση το διδακτικό του έργο, το οποίο υποστηρίζεται από την όλη ερευνητική δράση του.

Το διδακτικό έργο αξιολογείται κατά την εξέλιξη των μελών ΔΕΠ και από τους φοιτητές, οι οποίοι καταθέτουν τη γνώμη τους ενώπιον του Εκλεκτορικού Σώματος. Εξάλλου, σύμφωνα με την απαίτηση της παρούσας διαδικασίας αξιολόγησης, οι φοιτητές συμπληρώνουν το σχετικό με τις εκτιμήσεις τους για το εκάστοτε μάθημα ερωτηματολόγιο. Οι διδάσκοντες ανακοινώνουν τη διδακτέα ύλη τους στην αρχή του εξαμήνου, ώστε να είναι σαφής η πορεία της διδασκαλίας.

Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας⁴

Λαμβάνοντας υπόψη όσα ήδη σημειώθηκαν, καθώς και τους παράγοντες που αφορούν στο σύνθετο χαρακτήρα της ποιοτικής αξιολόγησης της διδακτικής διαδικασίας, από πλευράς των μελών ΔΕΠ, το επίπεδο κρίνεται υψηλό και επιδιώκεται η συνεργασία και η επικοινωνία με τους φοιτητές για την καλύτερη απόδοση και επίτευξη των στόχων του κάθε μαθήματος.

Η έλλειψη βέβαια υλικοτεχνικών υποδομών, όπως σύγχρονων χώρων διδασκαλίας, οπτικοακουστικών μέσων κ.λπ., δυσχεραίνουν κατά πολύ το έργο του διδάσκοντος, ο οποίος συναντά επί πλέον προσκόμματα στη διδακτική του προσφορά και τα οποία συνήθως προσπαθεί να καλύψει με προσωπικές θυσίες.

4. Βλ. στην Ενότητα 11, τους Πίνακες 11-5.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-5.2 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-6.1, 11-6.2, 11-7.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα) και 11-7.2. (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα)

Επιπλέον, ανασταλτικά λειτουργούν τα χρόνια προβλήματα της ελληνικής εκπαιδευτικής πραγματικότητας, τα οποία σε ορισμένες περιπτώσεις δυναμιτίζουν από πλευράς χρόνου αλλά και ποιότητας την εφαρμογή του διδακτικού έργου.

Σ' αυτά θα πρέπει να προσμετρηθούν και τα προβλήματα που ανακύπτουν από τη μη ικανοποίηση του διαρκώς επαναλαμβανόμενου αιτήματος του Τμήματος για την εφαρμογή ειδικής διαδικασίας εισαγωγής των φοιτητών σ' αυτό.

Οργάνωση και εφαρμογή του διδακτικού έργου

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα παραπάνω, το έργο κρίνεται σε γενικές γραμμές ικανοποιητικό, παρά τα επισημανθέντα προβλήματα.

Εκπαιδευτικά βοηθήματα

Τα διδακτικά βοηθήματα είναι αποτέλεσμα της γόνιμης χρήσης και αξιολόγησης της υπάρχουσας βιβλιογραφίας, ελληνικής και διεθνούς, από τα μέλη ΔΕΠ, καθώς και καρπός του γόνιμου ερευνητικού τους έργου. Στόχος είναι πάντοτε τόσο η κατά το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη των μαθησιακών αναγκών των φοιτητών και η καλύτερη επιστημονική τους κατάρτιση όσο και η πλήρης ικανοποίηση των απαιτήσεων του εκάστοτε γνωστικού αντικειμένου. Από τα παρεχόμενα συγγράμματα καλύπτεται κατά προσέγγιση το 70-80% της διδακτέας ύλης, ενώ το εναπομένον ποσοστό συμπληρώνεται από τη διαδικασία των διαλέξεων, τη διανομή πρόσθετου μαθησιακού υλικού.

Όπως πολλαπλή βιβλιογραφία, σημειώσεις, συγκεκριμένα ηλεκτρονικά γράμματα, τα οποία αποβλέπουν στην περαιτέρω εμβάθυνση των σπουδών, στην αύξηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών και στην πρόκληση του ζήλου τους για έρευνα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι υπάρχουν δύο σοβαρές δυσκολίες, που πρέπει να αντιμετωπισθούν. Η καθυστέρηση διανομής διδακτικών συγγραμμάτων, που προκύπτει συνήθως από γραφειοκρατικές δυσκολίες και η ανεπάρκεια των χώρων, του υλικοτεχνικού εξοπλισμού και η υποστελέχωση της κεντρικής βιβλιοθήκης.

Διαθέσιμα μέσα και υποδομές

Τα διαθέσιμα μέσα κρίνονται ανεπαρκή, δεδομένων των ελλείψεων σε επίπεδο υλικοτεχνικών υποδομών, σε επίπεδο κονδυλίων έρευνας με τα οποία θα ήταν δυνατή η ενίσχυση των κινήτρων και προς τους φοιτητές για τη συμμετοχή τους σε ερευνητικές ομάδες εργασίας, σε επίπεδο ηλεκτρονικών εποπτικών μέσων, καθώς και σε επίπεδο δυνατότητας πρόσβασης σε εξειδικευμένες διεθνείς και διαπανεπιστημιακές βάσεις δεδομένων, που υποστηρίζουν την έρευνα. Επιπρόσθετα θα πρέπει να προσμετρηθεί και η ανασταλτική δράση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, για την όποια προσπάθεια υλοποίησης εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων.

Βαθμός αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών κρίνεται οριακά ικανοποιητική σε σχέση με την παρούσα κατάσταση. Δεν υπάρχει δυνατότητα ικανοποιητικής χρήσης λόγω έλλειψης των απαραίτητων εγκαταστάσεων και μόνιμης δυσλειτουργίας των υφιστάμενων.

Αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία

Αν και η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων δεν είναι στα ευρωπαϊκά δεδομένα, με αποτέλεσμα οι διδάσκοντες να θυσιάζουν μεγάλο τμήμα του χρόνου και του δυναμικού τους για τους φοιτητές, η συνεργασία τους με αυτούς είναι άριστη. Επιτυγχάνεται με την ανακοίνωση ωρών επικοινωνίας και συνεργασίας, με επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με την άμεση εποπτεία εθελοντικών εργασιών και γενικότερα με τη διάθεση των μελών ΔΕΠ να βρίσκονται δίπλα στους φοιτητές και τις ανάγκες τους.

Βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα

Ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα είναι υψηλός, καθώς η ποιότητα της πρώτης εν πολλοίς οφείλεται στο επίπεδο της δεύτερης. Παράλληλα παρέχονται οδηγίες και διδάσκονται ειδικά μαθήματα που αφορούν στη Μεθοδολογία της Επιστημονικής Έρευνας, καθώς και στη χρήση και αξιοποίηση των πηγών και πληροφορικών συστημάτων που αφορούν αρχαιολογικό υλικό.

Συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο

Οι συνεργασίες με εκπαιδευτικά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού, καθώς και με το κοινωνικό σύνολο, είναι πολυδιάστατες και αποτυπώνονται τόσο στην έρευνα όσο και στη διδασκαλία. Οργανώνονται διαλέξεις ξένων καθηγητών, σεμινάρια και ημερίδες, ανταλλαγές φοιτητών και καθηγητών στο πλαίσιο προγραμμάτων όπως το ERASMUS-SOCRATES, ενώ υπάρχει στενή συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και των εν Ελλάδι Εκκλησιαστικών Σχολών και Ακαδημιών, με τις Ακαδημίες και τις Θεολογικές Σχολές των Πανεπιστημίων των Ορθόδοξων χωρών, με τις Θεολογικές Σχολές της Βοστώνης, του Πανεπιστημίου του Μονάχου, του Λιβάνου και της Συρίας, του Αγίου Βλαδιμήρου Νέας Υόρκης, του Αγίου Σεργίου Παρισίων, του Ινστιτούτου Μεταπτυχιακών Σπουδών Ορθόδοξου Θεολογίας Chambésy, των Πανεπιστημίων Γενεύης και Freiburg, του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, του Καθολικού Ινστιτούτου των Παρισίων κ.α. Με φορείς, όπως η Εκκλησία της Ελλάδος, τα Ελληνο-Ορθόδοξα Πατριαρχεία, με διάφορα Υπουργεία, (όπως Παιδείας, Πολιτισμού, Εξωτερικών, Εθνικής Αμύνης, Υγείας κ.ά.), καθώς και με διεθνείς φορείς, όπως η Υπηρεσία Αρχαιοτήτων του Ισραήλ (διεξαγωγή από κοινού ανασκαφών με την ίδια αρχή και Πανεπιστήμια της Αμερικής) κ.ά. Εξυπακούεται, ότι και στον τομέα αυτό το Τμήμα επιδιώκει μόνιμα τη μεγαλύτερη ανάπτυξη παρόμοιων δράσεων στο εγγύς και το απώτερο μέλλον.

Κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών⁵

Η κινητικότητα των μελών ΔΕΠ είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική, καθώς συμμετέχουν σε έρευνες τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό, καλούνται για διαλέξεις και διδασκαλίες σε ξένα ΑΕΙ (π.χ. στο πλαίσιο των προγραμμάτων ERASMUS-SOCRATES), συμμετέχουν σε διεθνή συνέδρια και επιτροπές, ορίζονται μέλη διατμηματικών επιτροπών κρίσεων διδακτορικών διατριβών τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού. Μετέχουν στους διορθόδοξους, διαχριστιανικούς, διαθρησκευτικούς διαλόγους, καθώς και στα θεσμικά όργανα της Οικουμενικής Κίνησης (Π.Σ.Ε.-Κ.Ε.Κ.).

Ευχής έργο θα ήταν βέβαια η δυνατότητα χορήγησης περαιτέρω εκπαιδευτικών αδειών για την ακόμη μεγαλύτερη διευκόλυνση, ενίσχυση και προώθηση της έρευνας και του έργου τους, καθώς και για την καλύτερη ανταπόκρισή τους σε προσκλήσεις για διδακτικό έργο στο εξωτερικό. Η εμπειρία, η οποία αποκομίζεται από αυτή την κινητικότητα των μελών ΔΕΠ μεταφέρεται και στο εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος, δίνοντας νέες προοπτικές και διαστάσεις στην πληρέστερη μόρφωση των φοιτητών.

Όσον αφορά στους φοιτητές, είναι κοινή διαπίστωση ότι μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών επιλέγουν το Τμήμα για προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, πολλοί από τους οποίους ενισχύονται και με υποτροφίες, είτε από τις χώρες τους είτε από εντόπιους φορείς όπως η Εκκλησία της Ελλάδος, το Υπουργείο Εξωτερικών το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών κ.ά.

5. Βλ. στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-8.

Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Η παραγωγή ερευνητικού έργου υψηλής ποιότητας αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και όπως διαπιστώνεται από τα προσωπικά τους απογραφικά δελτία οι προσπάθειες όλων κατατείνουν προς αυτή την κατεύθυνση.

Ωστόσο, στο σημείο αυτό πρέπει να καταστεί απόλυτα σαφές, ότι γενικά δεν μπορεί να γίνει αντικειμενική ποιοτική και ποσοτική σύγκριση μεταξύ του ερευνητικού έργου Τμημάτων θεωρητικής και θετικής κατεύθυνσης, λόγω των ουσιαστικών διαφορών που υπάρχουν ως προς τη φύση του αντικειμένου της έρευνάς τους. Για παράδειγμα, η φύση, οι ιδιαιτερότητες και οι ειδικές συνθήκες διεξαγωγής του Ερευνητικού Έργου των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Θεολογίας δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να αξιολογηθούν με τα ίδια κριτήρια, με τα οποία αξιολογείται το αντίστοιχο έργο των μελών ΔΕΠ των Πολυτεχνικών τμημάτων ή της Ιατρικής Σχολής, αφού για τη θεολογική έρευνα δεν χρειάζονται π.χ. ούτε κλινικές ούτε συστηματικά οργανωμένα εργαστήρια, που αναλύουν και επεξεργάζονται πληθώρα μετρήσιμων μεγεθών, στατιστικών δεδομένων, πρακτικών στοιχείων κ.λπ.

Επίσης, εξίσου δύσκολο είναι να γίνουν αντικειμενικές συγκρίσεις μεταξύ του Τμήματος Θεολογίας και άλλων Τμημάτων *Ανθρωπιστικών Σπουδών*, όπως π.χ. με τα Τμήματα Κοινωνιολογίας και Ανθρωπολογίας, αφού στις θεολογικές σπουδές δεν απαιτείται συνήθως η επιτόπια έρευνα, η διεξαγωγή στατιστικών ερευνών, η λήψη προσωπικών συνεντεύξεων κ.λπ.

Υπό την έννοια αυτή, πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν οι συγκεκριμένες, όσο και ουσιαστικές αυτές ιδιαιτερότητες του τρόπου και της μεθόδου ερευνητικής εργασίας των μελών ΔΕΠ του Τμήματος Θεολογίας, τα προϊόντα της οποίας αποτυπώνονται κυρίως με τη συγγραφή και δημοσίευση εξειδικευμένων μονογραφιών, καθώς και με τη συγγραφή επιστημονικών άρθρων σε περιοδικά, ή και με σχετικές εισηγήσεις σε συνέδρια. Σημειωτέον επίσης ότι όλες αυτές οι επιστημονικές μελέτες στηρίζονται στη χρήση ογκώδους βιβλιογραφίας, ελληνικής και ξένης, καθώς και στην επίπονη και χρονοβόρα αναζήτηση αρχειακού υλικού, διάσπαρτου στα διάφορα αρχεία του

εσωτερικού και του εξωτερικού. Αυτό σημαίνει, ότι η συγγραφή μιας μονογραφίας στη θεολογική έρευνα μπορεί να διαρκέσει τρία ή και περισσότερα χρόνια, κατά τα οποία το μέλος ΔΕΠ μπορεί αναγκαστικά να εμφανίζεται με μικρότερο αριθμό άρθρων, συγκριτικά με ένα μέλος ΔΕΠ ενός Τμήματος με διαφορετικό προσανατολισμό, όχι όμως και με κατώτερο σε επιστημονική αξία.

Είναι λοιπόν σαφές από τα παραπάνω, ότι το συγκεκριμένο μοντέλο αξιολόγησης χρήζει άμεσης αναθεώρησης ως προς διάφορες παραμέτρους του, αφού η δομή και το περιεχόμενό του αφορούν σχεδόν αποκλειστικά στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας των Τμημάτων θετικής και τεχνολογικής κυρίως κατεύθυνσης, όπως είναι οι Ιατρικές Σχολές, τα Πολυτεχνικά Τμήματα κ.λπ. Το συγκεκριμένο σύστημα αξιολόγησης αγνοεί τις ειδικές παραμέτρους που ισχύουν σε διάφορα Τμήματα λόγω της φύσης του αντικειμένου τους, παρέχοντας συγχρόνως και την εντύπωση ότι υπερισχύουν τα ποσοτικά κριτήρια έναντι των ποιοτικών.

Προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος

Σύμφωνα με τις παραπάνω αφηρητικές επισημάνσεις, η προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος κρίνεται ικανοποιητική ως προς την παραγωγή επιστημονικών μονογραφιών, βιβλίων και άρθρων.

Περιθώρια βελτίωσης εντοπίζονται ως προς τη συνεργασία των μελών ΔΕΠ με ερευνητές άλλων Τμημάτων και Ιδρυμάτων στο πλαίσιο διεπιστημονικών προγραμμάτων, ο αριθμός των οποίων κρίνεται ότι θα πρέπει να αυξηθεί.

Η ενημέρωση των μελών ΔΕΠ για δυνατότητες χρηματοδότησης ερευνητικών έργων γίνεται με τη διανομή εγγράφων σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, την προφορική ενημέρωση κατά τις συνεδριάσεις της ΓΣ κ.λπ. Πολλές ανακοινώσεις όμως γνωστοποιούνται με αρκετή καθυστέρηση, με αποτέλεσμα να μην προλαβαίνουν τα μέλη ΔΕΠ να προετοιμασθούν για υποβολή προτάσεων, ενώ οι προκηρύξεις και οι σχετικές ενέργειες διατυπώνονται με δυσνόητο και υπερβολικά γραφειοκρατικό τρόπο.

Η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων γίνεται μέσω ανακοινώσεων σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, δημοσιεύσεων σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συνεργασιών με την Εκκλησία της Ελλάδος και άλλους φορείς. Επισημαίνεται πάντως, ότι θα μπορούσε παράλληλα να συστηματοποιηθεί η ενημέρωση για τα πορίσματα των ερευνών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος.

Ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα

Τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα κρίνονται γενικώς περιορισμένα σε αριθμό, κυρίως λόγω δυσκολιών στην ανεύρεση χρηματοδότησης, αλλά και εξαιτίας των ανωτέρω μνημονευθεισών εγγενών δυσλειτουργιών. Εκτιμάται όμως ότι περισσότερα μέλη ΔΕΠ θα μπορούσαν να συμμετέχουν ως επιστημονικοί υπεύθυνοι ή ερευνητές στην υλοποίηση έργων και ερευνητικών προγραμμάτων, ενώ παράλληλα θα μπορούσαν να δημιουργηθούν οι κατάλληλες εκείνες προϋποθέσεις, ώστε να αξιοποιούνται περισσότερο προς αυτή την κατεύθυνση και οι μεταδιδακτορικοί

ερευνητές, οι εξωτερικοί συνεργάτες και οι μεταπτυχιακοί φοιτητές πρώτου και δεύτερου κύκλου. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του Τμήματος είναι ότι αρκετά μέλη ΔΕΠ διενεργούν μακροχρόνιες και επίπονες έρευνες στη γνωστική τους περιοχή με αυτοχρηματοδότηση. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών αποτυπώνονται σε αξιόλογες επιστημονικές δημοσιεύσεις, οι οποίες όμως δεν εμπίπτουν στα κριτήρια αξιολόγησης των ερευνητικών προγραμμάτων.

Διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές

Οι ερευνητικές υποδομές χρήζουν άμεσης βελτίωσης. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος του ηλεκτρονικού εξοπλισμού έχει ηλικία μεγαλύτερη των πέντε ετών, οπότε είναι άμεση η ανάγκη για αναβάθμιση ή αντικατάστασή του.

Απαιτείται επίσης και κτιριακή επέκταση της Βιβλιοθήκης του Τμήματος, καθώς και η πλήρης ηλεκτρονική καταγραφή και αποδελτίωση του υπάρχοντος υλικού ή η ψηφιοποίηση παλαιών και δυσεύρετων βιβλίων. Για τον σκοπό αυτό απαιτούνται περισσότερα στελέχη.

Ειδικότερα, για μια ουσιαστική βελτίωση των ερευνητικών υποδομών του Τμήματος απαιτούνται τα εξής:

- Αναβάθμιση της Γραμματειακής και Τεχνολογικής υποδομής των Τομέων.
- Βελτίωση της κατάστασης των αιθουσών, τεχνολογικός εξοπλισμός, μικροφωνικές εγκαταστάσεις.
- Δημιουργία αίθουσας εκδηλώσεων και πολλαπλών χρήσεων.
- Βιβλιογραφική ανανέωση της Κεντρικής Βιβλιοθήκης και επέκταση των εγκαταστάσεών της. Επέκταση του Αναγνωστηρίου. Σήμερα διαθέτει μόνον 70 θέσεις εργασίας για το σύνολο των φοιτητών της Θεολογικής Σχολής
- Αναβάθμιση του εξοπλισμού και του τρόπου λειτουργίας της Βιβλιοθήκης. Βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής. Δημιουργία αίθουσας περιοδικών.
- Αναβάθμιση της λειτουργίας της Κεντρικής Γραμματείας.
- Καλύτερη αξιοποίηση της υπάρχουσας κτιριακής υποδομής (π.χ. αίθρια, ελεύθεροι χώροι).
- Δημιουργία Εργαστηρίων (π.χ. Διδακτικής μεθοδολογίας των Θρησκευτικών, Ποιμαντικής και Ψυχολογίας, Ιστορικών και Αρχαιολογικών Ερευνών, Λειτουργικής, Αγιογραφίας, Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Έκδοσης και μετάφρασης Εκκλησιαστικών κειμένων κ.ά.).
- Δεύτερη αίθουσα οπτικοακουστικών μέσων με δυνατότητα τηλεδιάσκεψης.
- Δημιουργία κατάλληλων αιθουσών διδασκαλίας για τα ΠΜΣ και άρτιος εξοπλισμός τους.

Επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά το τελευταίο έτος⁶

Αναπτύσσεται παραγωγή ερευνητικού συγγραφικού έργου, όπως αυτή καταδεικνύεται από τα ατομικά δελτία αξιολόγησής τους⁷. Η αξία της συγγραφικής αυτής παραγωγής αναδεικνύεται ακόμη περισσότερο, αν ληφθούν υπόψη οι δυσκολίες και οι ιδιαιτερότητες που καταγράφονται στις §§ 5.1 και 5.2.

Βαθμός αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους⁸

Είναι επείγουσα ανάγκη να δημιουργηθεί (και να χρηματοδοτηθεί) ένας μηχανισμός τυποποίησης και ανεύρεσης ετεροαναφορών και κατάταξης περιοδικών (impact factor) για τον θεολογικό χώρο. Στο ζήτημα αυτό πρέπει να υπάρξει μια συνεργασία διαπανεπιστημιακή και με άλλες Θεολογικές Σχολές.

Βαθμός συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα

Η συμμετοχή γενικά φοιτητών στην έρευνα ενθαρρύνεται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Ιδιαίτερα το ερευνητικό έργο των υποψηφίων διδασκόντων κρίνεται ως πολύ ικανοποιητικό, όπως αποτυπώνεται στις υψηλού επιπέδου διδακτορικές διατριβές, πολλές από τις οποίες αποκτούν διεθνή αναγνώριση.

6. Βλ. στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-9.

7. Βλ. Πίνακα 11.9 στην Ενότητα 11.

8. Βλ. Πίνακα 11.10 στην Ενότητα 11.

Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεών του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων», Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς

Το Τμήμα Θεολογίας του ΕΚΠΑ έχει ενεργό σχέση με πολλούς ΚΠΠ φορείς, κυρίως με τη συμμετοχή και δραστηριοποίηση των μελών ΔΕΠ σε ποικίλους τομείς, ιδίως σ' εκείνους που έχουν σχέση με τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος και την αξιοποίησή τους από τους εν λόγω ΚΠΠ φορείς.

Τέτοιοι ΚΠΠ φορείς είναι:

Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών.

Διορθόδοξο Κέντρο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Κέντρο Βιοηθικής και Δεοντολογίας.

Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης και Ερευνών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών «Ελεύθερο Πανεπιστήμιο».

Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Εκκλησιών (C.E.C.).

Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών (W.C.C).

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ραδιόφωνο της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Τηλεόραση (ΕΡΤ) ελληνική.

Τηλεόραση (SNF) γερμανική.

Τηλεόραση Σερβίας

Ίδρυμα «Θησαυρός της Ελληνικής Γλώσσας».

Ιστορικό-Παλαιογραφικό Αρχείο Μορφωτικού Ιδρύματος της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΜΙΕΤ).

Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Πολιτιστικός Τομέας Δήμου Αθηναίων.

ΜΚΟ Oecumenica

Από την ανωτέρω ενδεικτική καταγραφή και από όσα λεπτομερέστερα καταγράφονται στα ατομικά δελτία των μελών ΔΕΠ γίνεται εμφανές ότι η σχέση του Τμήματος Θεολογίας με ΚΠΠ φορείς είναι αρκετά ανεπτυγμένη. Πάντοτε όμως υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω αναπτύξεως.

Αξιολογώντας συνολικά τη σχέση του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς, σημειώνουμε ότι σε τέτοιες δραστηριότητες συμμετέχει ένας μεγάλος αριθμός μελών ΔΕΠ.

Πρέπει να σημειώσουμε επίσης, ότι σε πολλές από αυτές τις δραστηριότητες συμμετέχουν ενεργά τόσο μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες, όσο και, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, προπτυχιακοί φοιτητές.

Δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Τόσο από τα προαναφερθέντα, όσο και από το γεγονός ότι τα νεότερα Μέλη ΔΕΠ είναι πρόθυμα και έχουν ενδιαφέρον συμμετοχής τους σε ΚΠΠ φορείς, είναι ευνόητο ότι η δυναμική του Τμήματος προς αυτή την κατεύθυνση είναι ισχυρή.

Ωστόσο, θα πρέπει να σημειώσουμε και το γεγονός ότι πολλές από αυτές τις αξιόλογες και μεγάλης επιστημονικής, κοινωνικής και πολιτιστικής εμβέλειας δραστηριότητες δεν λαμβάνονται όσο θα έπρεπε υπ' όψιν κατά την αξιολόγηση προς ακαδημαϊκή εξέλιξη των Μελών ΔΕΠ και αυτό λειτουργεί αρνητικά, μειώνοντας το κίνητρο για παρόμοιες ενασχολήσεις.

Δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς

Θεωρούμε ότι οι σχέσεις του Τμήματος με ΚΠΠ είναι αναγκαίο να επεκταθούν και να ενισχυθούν. Πέραν όμως των επιμέρους σχέσεων και συνεργασιών, θα ήταν σκόπιμο να αναπτυχθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και για συλλογικές δράσεις και συνεργασίες με ΚΠΠ φορείς, οι οποίες είναι βέβαιο ότι θα αποβούν ωφέλιμες, τόσο για το Τμήμα όσο και για τους συνεργαζόμενους ΚΠΠ φορείς.

Η κατ' αυτό τον τρόπο προβολή του έργου και της σημασίας του Τμήματος στον ευρύτερο πολιτισμικό και παραγωγικό χώρο, όχι μόνον εμπλουτίζει με τρόπο έγκυρο τις δραστηριότητες των ΚΠΠ, αλλά επιπλέον διευρύνει και τις περιοχές πρακτικής άσκησης, κοινωνικής συμμετοχής και επαγγελματικής απασχόλησης των φοιτητών μας.

Ως εκ τούτου, παράλληλα με την αρχική εκτίμηση ότι οι υπάρχουσες δραστηριότητες είναι αρκετές και σημαντικές, δεν παραθεωρείται και η διαπίστωση ότι και στον τομέα

αυτό υπάρχουν πολλά περιθώρια ανάπτυξης και περαιτέρω προαγωγής του έργου του Τμήματος.

Βαθμός σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία

Όπως φαίνεται από όσα προαναφέρθηκαν, η αύξηση του βαθμού συνεργασίας του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς είναι ένας από τους σημαντικότερους στόχους του, για την επίτευξη του οποίου απαιτείται να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στη μεγαλύτερη αξιοποίηση των προσφερομένων δυνατοτήτων στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη

Από όσα έχουν αναπτυχθεί ανωτέρω, είναι προφανές ότι η συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη δεν μπορεί να αξιολογηθεί με αυστηρά τεχνοκρατικά ή οικονομικοτεχνικά κριτήρια, ούτε με ποσοτικά μετρήσιμα στατιστικά στοιχεία άμεσων αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση του Τμήματος Θεολογίας είναι απαραίτητο να ισχύσουν άλλα κριτήρια, όπως η συμβολή και συμμετοχή στο επίπεδο πολιτισμού ή πολιτιστικής ανάπτυξης τοπικά, αφού τόσο οι απόφοιτοι ιερείς όσο και οι λαϊκοί θεολόγοι, όχι μόνον ως εκπαιδευτικοί, αλλά και ως συνεργάτες των κατά τόπους Ιερών Μητροπόλεων, έχουν καίριο ρόλο στα κατά τόπους δρώμενα σε όλη την ελλαδική επικράτεια, αλλά και σε ολόκληρο τον πλανήτη, αφού κατά την συντριπτική τους πλειοψηφία οι αρχιερείς, οι λοιποί κληρικοί και τα ποιμαντικά στελέχη τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, είναι πτυχιούχοι, κάτοχοι Master's ή διδάκτορες των ελληνικών Θεολογικών Σχολών.

Εδώ θα πρέπει να συνυπολογισθεί και η συμβολή στην περιφερειακή ανάπτυξη, κυρίως όσον αφορά στον πολιτισμό και την πνευματική καλλιέργεια του λαού, η οποία επιτυγχάνεται μέσω του ποιμαντικού, κοινωνικού και φιλανθρωπικού έργου των κληρικών που είναι απόφοιτοι του Τμήματός μας. Σημειωτέον δε, ότι και με κοινωνιολογικά κριτήρια οι ιερείς θεωρούνται «πρόσωπα-κλειδιά» (key persons), ιδιαίτερα στις μικρότερες, περιφερειακές κοινότητες.

Δεν πρέπει ωστόσο να παραβλεφθεί και η συμβολή των αποφοίτων κληρικών του Τμήματός μας, που κατέχουν υψηλές διοικητικές θέσεις και στην οικονομική και ευρύτερη παραγωγική ανάπτυξη τοπικά και περιφερειακά, εφόσον πολλά έργα που σχετίζονται με αποκατάσταση και συντήρηση μνημείων ή και άλλα κοινωνικοπρονοιακού ή πολιτισμικού χαρακτήρα έργα προάγονται από τις κατά τόπους Ιερές Μητροπόλεις, Μονές ή Ενορίες, οι επικεφαλής των οποίων κατέχουν αυτές τις θέσεις ως κάτοχοι πτυχίου Θεολογίας.

Επιπλέον, στο εθνικό επίπεδο πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν όχι μόνο το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός εκ των Προκαθημένων ή των λοιπών κληρικών ανά την οικουμένη έχουν φοιτήσει στο Τμήμα μας, αλλά και το γεγονός ότι πολύ συχνά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καλούνται να τους στηρίξουν στο έργο τους. Σημειωτέον τέλος, ότι μέσω αυτών προάγεται η γλώσσα και ο ελληνικός πολιτισμός διεθνώς.

Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής, τα νέα δεδομένα της ευρωπαϊκής πραγματικότητας και τη ραγδαία μεταμόρφωση των ιστορικών αναγκών του ανθρώπου και της κοινωνίας, το Τμήμα Θεολογίας στο πλαίσιο της στρατηγικής ανάπτυξής του εντάσσει :

- (α) Την περαιτέρω καλλιέργεια της έρευνας και την εφαρμογή της με τρόπους που να καθιστούν φανερή τη λειτουργικότητα και τον πάντα επίκαιρο χαρακτήρα του θεολογικού λόγου και της εκκλησιαστικής πράξης.
- (β) Την ανάπτυξη και επέκταση του διεπιστημονικού και διαθρησκευτικού διαλόγου σε επίπεδο, τόσο τοπικό όσο και διεθνές, τον οποίο κρίνει αναγκαίο.
- (γ) Την έμφαση στη σύνδεση του παραγόμενου εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου του με θέματα ακόμη ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος και προβληματισμού.
- (δ) Το ενδιαφέρον του για την επαγγελματική στήριξη των αποφοίτων του σε χώρους όχι αποκλειστικά της εκπαίδευσης.
- (ε) την ενεργό συμμετοχή του στην προώθηση της ειρήνης και στην περαιτέρω σύσφιξη των σχέσεων των Ορθόδοξων Βαλκανικών λαών και των λαών της Ανατολικής Μεσογείου, μέσω της ακαδημαϊκής συνεργασίας με τις αντίστοιχες Θεολογικές Σχολές και τα ερευνητικά ιδρύματα
- (στ) Την ενεργό συμμετοχή των μελών ΔΕΠ στην Οικουμενική Κίνηση και στον Διάλογο με τους ετεροδόξους σε διεθνές επίπεδο.
- (ζ) Την μέσω των Διαχριστιανικών και Διαθρησκευτικών Διαλόγων προβολή και καταξίωση της πολύπλευρης δυναμικής της Ορθόδοξης Θεολογίας μέσα στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό και πολυθρησκευτικό περιβάλλον.

Κριτήριο βασικό σε όλη αυτή τη διαδικασία είναι η διατήρηση του υψηλού επιπέδου στο ερευνητικό και διδακτικό έργο, καθώς και η διαφύλαξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα και της φυσιογνωμίας των θεολογικών σπουδών, οι οποίες δεν αντικαθιστούν ούτε

συγγέονται με άλλους επιστημονικούς χώρους, αλλά προσφέρουν με συνέπεια τον δυναμισμό του θεολογικού λόγου, ο οποίος συμβάλλει στη διαμόρφωση της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Η όλη διαδικασία είναι καρπός ενδελεχούς μελέτης και συζητήσεων από τα συλλογικά όργανα του Τμήματος, με τη συμπαράσταση και στήριξη των αποφάσεών του από τους φοιτητικούς συνδέσμους, έτσι ώστε το Τμήμα να ανταποκρίνεται στον ιδιαίτερο ρόλο του στον ακαδημαϊκό χώρο και στον χαρακτήρα της αποστολής του στη σύγχρονη κοινωνία.

Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- (α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- (β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

Αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών

Από πλευράς διοικητικής υποστήριξης, το Τμήμα εξυπηρετείται από τη Γραμματεία του Τμήματος, δηλαδή τη Γραμματέα και τέσσερεις (4) διοικητικούς υπαλλήλους. Σε κάθε Τομέα υπάρχει κατά κανόνα ένας/μία μόνον Γραμματέας. Πέραν των ικανοτήτων και της προθυμίας του εν λόγω προσωπικού, είναι εμφανές ότι αυτό δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών του Τμήματος και των Τομέων, με αποτέλεσμα την πολύ συχνή υπέρβαση του ωραρίου του και την επιστράτευση μεταπτυχιακών φοιτητών και (ελάχιστων) αποσπασμένων υπαλλήλων, προκειμένου να ανταποκριθεί έστω και στοιχειωδώς στις αυξημένες απαιτήσεις του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών. Μεγάλο μέρος της δυσκολίας προέρχεται και από την ανάγκη ανανέωσης και βελτίωσης της τεχνολογικής υποδομής, κυρίως όσον αφορά στα συστήματα πληροφορικής (Hard-Soft Ware) και μηχανοργάνωσης, με επίπτωση και στην ελλιπή εκπαίδευση των φοιτητών στον τομέα της πληροφορικής

Προβλήματα παρουσιάζονται και στη λειτουργία της Βιβλιοθήκης, της οποίας το προσωπικό είναι ανεπαρκές, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα ωραρίου, οργάνωσης και υποδομής, καθώς και βιβλιογραφικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης και της έλλειψης χρηματοδότησης. Η μοναδική αίθουσα με σχετικά καλή υλικοτεχνική υποδομή είναι αυτή των «Οπτικοακουστικών Μέσων», την οποία μοιράζονται τα δύο Τμήματα της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, και όπως είναι προφανές δεν καλύπτει επαρκώς τις διδακτικές ανάγκες αμφότερων των Τμημάτων.

Υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας

Όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, έχοντας καθιερώσει ειδικές ημέρες και ώρες, που δέχονται τους φοιτητές, με σκοπό πέρα από τη διδακτική τους ενασχόληση να συζητούν τυχόν υπάρχοντα σε αυτούς προβλήματα, άλλοτε σχετιζόμενα με την κατανόηση της ύλης των μαθημάτων και άλλοτε με πρακτικής ή προσωπικής φύσεως θέματα είτε πνευματικά είτε υλικά και να τους προτείνουν την αρμόζουσα

αντιμετώπιση. Επιπρόσθετα, στο Τμήμα Θεολογίας λειτουργεί συμβουλευτική-υποστηρικτική υπηρεσία με τη συνεργασία του «Ελληνικού Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής και Ερευνών». Έτσι μια φορά την εβδομάδα υπάρχει διαθέσιμος ειδικός ψυχολόγος, τον οποίο είναι δυνατό να επισκεφθεί όποιος φοιτητής/τρια χρειάζεται βοήθεια.

Υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα

Οι υποδομές του Τμήματος κρίνονται σε συνάρτηση με το κτίριο της Θεολογικής Σχολής και τα γενικότερα προβλήματα που παρουσιάζει αυτό. Κατ' αρχάς τα γραφεία των διδασκόντων δεν επαρκούν για τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με αποτέλεσμα ενίοτε να δημιουργούνται προστριβές με το έτερο Τμήμα της Σχολής στη διεκδίκηση των αναγκών προς στέγαση των μελών τους χώρων.

Ανεπάρκεια παρουσιάζουν ως προς την υλικοτεχνική υποδομή οι αίθουσες διδασκαλίας, καθόσον δεν δίδεται η ευχέρεια στους διδάσκοντες να χρησιμοποιούν σύγχρονα μέσα διδασκαλίας προς μεγαλύτερη διευκόλυνση του εκπαιδευτικού τους έργου. Γενικώς όλο το κτιριακό συγκρότημα χρήζει γενικής συντήρησης και ανακαίνισης, καθόσον οι όποιες μεμονωμένες εργασίες συντηρήσεως έχουν γίνει μέχρι σήμερα με τη φιλότιμη προσπάθεια των θεσμικών οργάνων, δεν αρκούν για να καλύψουν τη θεμελιώδη ανάγκη μιας γενικής επισκευαστικής και ανακαινιστικής παρεμβάσεως του κτιρίου, κάτι που δεν έχει γίνει ποτέ στα 35 χρόνια ζωής του και αδιάκοπης λειτουργίας της Σχολής.

Βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου)

Ο βαθμός αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος κρίνεται μη ικανοποιητικός, δεδομένου ότι χρειάζεται οπωσδήποτε, όπως προαναφέρθηκε, αναβάθμιση και επέκταση των αναγκών υποδομών, οι οποίες θα καταστήσουν δυνατή την καλύτερη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Πάντως, η πρόσφατη αξιοποίηση του Διαδικτύου από τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, καθώς και η νέα ιστοσελίδα του Τμήματος αξιολογούνται ως πολύ θετικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή.

Βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού

Ικανοποιητικό, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που θέτουν οι ανεπάρκειες των υποδομών και του εξοπλισμού.

Βαθμός διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων

Η διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση είναι δεδομένη και εξασφαλίζεται από τη συζήτηση όλων των οικονομικών θεμάτων στον Τομέα, τις προτάσεις του οποίου επεξεργάζεται η ολομέλεια του Τμήματος στις γενικές συνεδρίες του ή σε συνελεύσεις του, όπου λαμβάνονται οι οριστικές αποφάσεις και κατανέμονται τα κονδύλια ισόποσα σε όλους τους Τομείς.

Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

Θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος

Το κυριότερο από τα θετικά στοιχεία, τα οποία αναδεικνύονται μέσα από την παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης, είναι η αναγνώριση του Τμήματος Θεολογίας τόσο από διεθνή Πανεπιστήμια όσο και από Οργανισμούς και Ιδρύματα εντός και εκτός Ελλάδος, τα οποία λαμβάνοντας υπ' όψιν το διεθνές επιστημονικό και ακαδημαϊκό κύρος του επιζητούν την ένταξη των αποφοίτων του στις τάξεις τους, είτε για μεταπτυχιακές σπουδές είτε για στελέχωση θέσεων.

Επίσης καθίσταται προφανές το υψηλό επίπεδο μελών ΔΕΠ, τόσο στο εκπαιδευτικό όσο και στο ερευνητικό έργο, παρά τις εγγενείς ελλείψεις και άλλες δυσκολίες, όπως αυτές επισημάνθηκαν λεπτομερώς σε προηγούμενες ενότητες.

Οι απόφοιτοι του Τμήματος είναι κάτοχοι ενός ευρέως φάσματος γνώσεων, όχι μόνο αυστηρά θεολογικών αλλά και κοινωνικών και πολιτιστικών, οι οποίες τους παρέχουν τη δυνατότητα στελέχωσης θέσεων σε διάφορα πεδία της επαγγελματικής δραστηριότητας πέραν της Μέσης Εκπαίδευσης, όπως σε νοσοκομεία, μουσεία, βιβλιοθήκες, ιδρύματα κοινωφελούς χαρακτήρα, αρχαιολογικές δραστηριότητες, ιδρύματα γενικότερου πολιτιστικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο κ.ά.

Το Τμήμα διαθέτει ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών και δε διστάζει να προβαίνει σε αναθεώρησή του ή σε περαιτέρω εμπλουτισμό του. Στο πλαίσιο αυτό, παρακολουθώντας τις εξελίξεις σε διεθνές επιστημονικό επίπεδο, εμπλουτίζει το πρόγραμμά του με νέα γνωστικά αντικείμενα, αναπτύσσοντας έτσι τον διάλογο με την επιστημονική κοινότητα. Ο διάλογος αυτός εφαρμόζεται στην πράξη με τη συμμετοχή στην διεθνή έρευνα (άρθρα, συνέδρια, ανακοινώσεις, διεπιστημονικές συνεργασίες).

Ταυτόχρονα, μέσω των προγραμμάτων Προπτυχιακών/Μεταπτυχιακών Σπουδών το Τμήμα ανοίγεται στην κοινωνία, διαλέγεται με αυτή και συνδέει την παραγωγική του διαδικασία με ζητήματα που άπτονται ευρύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος (χαρακτηριστικό παράδειγμα το ΝΜΠΣ «Φύλο και θρησκεία»).

Το Τμήμα αναδεικνύει νέα στελέχη, μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές, αλλά και μέλη ΔΕΠ, τα οποία αναπτύσσουν διεπιστημονικές συνεργασίες και πέραν των συνόρων της χώρας (Erasmus, επισκέψεις και διαλέξεις σε διεθνή Πανεπιστήμια, συνεργασία με Πατριαρχεία, συμμετοχή στο Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών και στο Συμβούλιο Ευρωπαϊκών Εκκλησιών, κ.λπ.).

Παράλληλα, έχοντας πάντα ανοιχτούς τους ορίζοντές του στα μεγάλα κοινωνικά και πολιτισμικά προβλήματα της ανθρωπότητας, διαλέγεται σε θεολογικό επίπεδο με τον

υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο, καθώς επίσης και με τις σημαντικότερες θρησκείες του κόσμου, συμβάλλοντας έτσι στο σύγχρονο αίτημα της εποχής μας για διάλογο και απάλειψη των εντάσεων στη συνύπαρξη των λαών.

Το Τμήμα συνδράμει και σε εθνικό επίπεδο, καθώς αναδεικνύει στελέχη-κληρικούς, τα οποία καθίστανται αρωγοί στη διατήρηση του ελληνικού χαρακτήρα διαφόρων ιδρυμάτων στο εξωτερικό (Πατριαρχία Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων), ενώ οι αλλοδαποί απόφοιτοί του καθίστανται πρέσβεις του ελληνικού πολιτισμού και της ορθόδοξης πνευματικότητας μέσα από το υψηλό επίπεδο της ακαδημαϊκής του διδασκαλίας.

Ωστόσο, μέσα από την έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναδεικνύονται και αρνητικές διαπιστώσεις, όπως π.χ. η έλλειψη αναλυτικών στοιχείων για τη φοίτηση και μηχανισμών τυποποίησης στοιχείων αξιολογήσεως του ερευνητικού έργου (αναφορές, δημοσιεύσεις κ.λπ.), η πλημμελής χρηματοδότηση των ερευνητικών προγραμμάτων, η έλλειψη των κτιριακών υποδομών, η απουσία τεχνολογικής υποδομής, η μη επαρκής στελέχωση των διοικητικών τομέων (Βιβλιοθήκη, Γραμματεία Τμήματος, Γραμματείες Τομέων κ.λπ.).

Οι ανεπαρκείς κτιριακές υποδομές και ο ελλιπής τεχνολογικός εξοπλισμός, σε συνδυασμό και με την έλλειψη πόρων για ερευνητικά προγράμματα, λειτουργούν οπωσδήποτε ανασταλτικά και παρεμποδίζουν τις όποιες προσπάθειες ανάπτυξης ερευνητικών πρωτοβουλιών και παρακολουθήσεως των εξελίξεων σε διεθνές επίπεδο. Το βάρος αυτής της ευθύνης τις περισσότερες φορές το αναλαμβάνουν τα μέλη ΔΕΠ σε προσωπικό επίπεδο, μη υπολογίζοντας το κόστος σε χρόνο και οικονομική συνεισφορά.

Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

Βραχυπρόθεσμα προγραμματίζεται:

- Αναθεώρηση του προγράμματος των Προπτυχιακών Σπουδών.
Χαρακτηρισμός Μαθημάτων Κορμού, Ειδίκευσης, Κατεύθυνσης, Υποχρεωτικών, Υποχρεωτικών Επιλογής, Ελεύθερης Επιλογής κ.α.
- Αναθεώρηση και εμπλουτισμός των γνωστικών αντικειμένων με εισαγωγή νέων σύγχρονων μαθημάτων.
- Περιορισμός ή αντίστοιχη αύξηση ωρών διδασκαλίας ορισμένων μαθημάτων.
- Σχεδιασμός Σεμιναριακού χαρακτήρα μαθημάτων με συνάφεια γνωστικών αντικειμένων κατά ομάδες
- Αναθεώρηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Εξασφάλιση μηχανοργανωμένου συστήματος προς συλλογή στοιχείων, σχετικών με τα ποσοστά μέσου χρόνου σπουδών και βαθμολογίας, προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών και αξιοποίηση των στοιχείων αυτών προς αρτιότερη κατάρτισή τους. Το σύστημα αυτό θα αποτελεί βασικό εργαλείο στη διαδικασία της αξιολόγησης.
- Βελτίωση των όρων λειτουργίας της Βιβλιοθήκης με αύξηση των δαπανών για αγορά βιβλίων, εξασφάλιση των αναγκών συνδρομών για τα εξειδικευμένα επιστημονικά περιοδικά, ολοκλήρωση των εκκρεμοτήτων στην καταλογογράφηση, αποπεράτωση το συντομότερο δυνατό της διαδικασίας ηλεκτρονικής καταγραφής των βιβλίων, αντικατάσταση των απολεσθέντων βιβλίων και τέλος επέκταση του ωραρίου λειτουργίας.
- Επέκταση των διεθνών συνεργασιών και με άλλα προγράμματα εκτός Erasmus.
- Το Τμήμα Θεολογίας έχει εγκρίνει την ίδρυση και λειτουργία Μεταπτυχιακού Προγράμματος Βιβλικών Σπουδών. Το πρόγραμμα αυτό υπολογίζεται να τεθεί σε λειτουργία μόλις λάβει την σχετική έγκριση από την Διεύθυνση του Ιδρύματος. Σκοπός του είναι η προαγωγή της βιβλικής έρευνας μέσα από όλα τα γνωστικά πεδία της Θεολογικής Επιστήμης, με τη συμμετοχή όλων των Τομέων του Τμήματος.

Μεσοπρόθεσμα προγραμματίζεται:

- Η διερεύνηση δυνατότητας δημιουργίας διακριτών ΠΜΣ, τα οποία θα συμβάλλουν στην περαιτέρω κάλυψη των κοινωνικών και παραγωγικών αναγκών, καθώς και στην καλύτερη ανάπτυξη του ερευνητικού έργου.

- Το Τμήμα θα μπορούσε να προγραμματίσει την ίδρυση *Μεταπτυχιακού Ινστιτούτου Εικονογραφικής τέχνης*, το οποίο θα παρέχει στους μεταπτυχιακούς φοιτητές τη δυνατότητα θεωρητικής κατάρτισης κα πρακτικής άσκησης, σχετικής με την Ορθόδοξη εικονογραφική τέχνη. Στο Ινστιτούτο αυτό θα μπορούσαν να διδάξουν διακεκριμένοι επιστήμονες και ερευνητές με διεθνή προβολή από άλλα Ιδρύματα και Πανεπιστήμια του εσωτερικού και του εξωτερικού.
- Μελλοντική αναδιάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών και επέκταση των γνωστικών αντικειμένων του Τμήματος, ίσως συμβάλλει στη δημιουργία νέων Τομέων.
- Σχεδιάζεται η δημιουργία Κέντρων και Εργαστηρίων, τα οποία θα προωθήσουν την έρευνα, τη διδακτική πράξη και τη διάχυση του παραγόμενου έργου στην κοινωνία.
- Προγραμματίζεται Διατομεακό Σεμινάριο 15 δυναμικών μονάδων με θέμα: «Από την ερμηνεία της εμπειρίας στην διατύπωση του Εκκλησιαστικού Δόγματος κατά τους τρεις πρώτους αιώνες». Πηγές-Βοηθήματα.
 Τομείς: Βιβλικός, Πατερικός, Ιστορικός και Λειτουργικός, Ιστορικοδογματικός (για μεταπτυχιακούς φοιτητές ή κατόχους Μάστερ και προ-διδακτορικούς). Σχεδιάζεται διατμηματικό πρόγραμμα των Θεολογικών Σχολών Αθηνών-Θεσσαλονίκης με άξονα την ηλεκτρονική καταγραφή, την επεξεργασία, τη μετάφραση, τη θεματική κατανομή και την προοπτική κριτικής έκδοσης ανέκδοτων κειμένων ανατολικών γλωσσών.
- Σχεδιάζεται ανάπτυξη συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Antonianum της Ρώμης (Τμήμα Μεσαιωνικής Πνευματικότητας) με σκοπό την ανταλλαγή επισκεπτών καθηγητών. Τομέας Πατρολογίας-Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας.
- Σχεδιάζεται συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Augustinianum της Ρώμης (Τμήμα Πατερικής Γραμματείας) με σκοπό την ανταλλαγή επισκεπτών καθηγητών. Τομέας Πατρολογίας, Ειδίκευση: Αυγουστίνος-Συγγράμματα-Διδασκαλία-Έρευνα σε ειδικά θέματα της θεολογικής σκέψης του Αυγουστίνου, όπως Αυγουστίνος και Βυζάντιο.
- Συζητείται η διαμόρφωση μεταπτυχιακών Τμημάτων: α) Οικολογία και κτισιολογία στους τέσσερις τομείς: Βιβλικός, Πατερικός, Ιστορικός, Συστηματικός. β) Οικουμενικότητα, Παγκοσμιοποίηση και Πολυπολιτισμικότητα. γ) Θεολογία και Βιοηθική.
- Σχεδιάζεται δημιουργία σεμιναρίου Οικουμενικής Κινήσεως και Διεκκλησιαστικών Σχέσεων με επιμέρους θέματα: Ειδικά προβλήματα της Οικουμενικής Κίνησης, β) Η προβληματική των συγχρόνων διεκκλησιαστικών και διομολογιακών διαλόγων, γ) Ειδικά Θέματα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας, δ) Η συμβολή των λεγομένων Ομολογιακών και Συμβολικών Κειμένων στον σύγχρονο Διομολογιακό Διάλογο, ε) Διαθρησκευτικός

Διάλογος, Ορθόδοξη Εκκλησία και Πολυπολιτισμικότητα, στ) Ορθόδοξη Εκκλησία και διεθνείς Εκκλησιαστικοί Οργανισμοί.

- Προς επίτευξη όλων των ανωτέρω σχεδίων είναι αναγκαία η συμπαράσταση της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος με μείωση της γραφειοκρατίας, κάλυψη οργανικών διοικητικών θέσεων, εκπαίδευση και περαιτέρω κατάρτιση του υπάρχοντος στελεχιακού δυναμικού, ώστε να ανταποκρίνεται με επάρκεια στις αυξημένες απαιτήσεις του Τμήματος.
- Επίσης, η Πολιτεία θα μπορούσε να ανταποκριθεί στην κάλυψη των αναγκών και την ικανοποίηση των αιτημάτων του Τμήματος, όπως κατά καιρούς αυτά κατατίθενται. Πέραν τούτου έχει τη δυνατότητα της αξιοποίησής του ερευνητικού έργου και του ανθρώπινου δυναμικού του Τμήματος σε ποικίλους τομείς σύγχρονου ενδιαφέροντος.

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 11-1. Εξέλιξη του προσωπικού του Τμήματος

		2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Καθηγητές	Σύνολο	8	8	7	5	8	13	13
	Από εξέλιξη*		1	0		2		
	Νέες προσλήψεις*	1		1	1		1	2
	Συνταξιοδοτήσεις*	0	1	0	2	2	3	
	Παραιτήσεις*	0		0	1			
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	1	1	2	2			
	Από εξέλιξη*					1		
	Νέες προσλήψεις*			1				
	Συνταξιοδοτήσεις*							
	Παραιτήσεις*							
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	7	6	4	4		2	
	Από εξέλιξη*	1	2			1		
	Νέες προσλήψεις*				2			1
	Συνταξιοδοτήσεις*							

	Παραιτήσεις*							
Λέκτορες/Καθηγητές Εφαρμογών	Σύνολο	12	11	11	9	9	7	7
	Νέες προσλήψεις*	3	1	3	4	2		2
	Συνταξιοδοτήσεις*							
	Παραιτήσεις*							
Μέλη ΕΕΔΙΠ								
Διδάσκοντες επί συμβάσει								
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων				6	6			
Διοικητικό προσωπικό				5	5		6	6

Πίνακας 11-2.1. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Τμήματος σε όλα τα έτη σπουδών

	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Προπτυχιακοί	377	330	194	251	221	216	201

Μεταπτυχιακοί	29	26	10	19	19	21	29
Διδακτορικοί	5	5	-	9	1	10	9

Πίνακας 11-2.2. Εξέλιξη των εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος

	2009- 2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Εισαγωγικές εξετάσεις	337	286	295	253	222	271	271
Μετεγγραφές ⁹	0	11	12	7	1	5	9
Κατατακτήριες εξετάσεις	24	13	9	19	9	33	17
Άλλες κατηγορίες	16	20	28	31	35	29	38
Σύνολο	377	330	344	310	267	338	335

9. Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφομένων φοιτητών (εισροές-εκροές)

Πίνακας 11-3. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΜΠΣ)

Τίτλος ΜΠΣ:		«Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Θεολογίας»						
		2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Αιτήσεις (α+β)		47	42	38	39	39	44	47
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος							
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων							
Προσφερόμενες θέσεις								
Εγγραφέντες		29	26	15	24	21	23	27
Απόφοιτοι		9	11	10	19	19	21	29
Τίτλος ΜΠΣ:		«Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Φύλο και Θρησκεία»						
		2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004		
Αιτήσεις (α+β)		24	24	28	17	10		
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	9	13	14	10	6		
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	15	11	14	7	4		
Προσφερόμενες θέσεις		7	7	14	10	10		

Εγγραφέντες	7	8	15	7	10
Απόφοιτοι	4	7	11	7	7

Πίνακας 11-4. Εξέλιξη του αριθμού αιτήσεων, προσφορών θέσεων από το Τμήμα, εισακτέων (εγγραφών) και αποφοίτων στο Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004
Συνολικός αριθμός Αιτήσεων (α+β)	5	6	13	13	21	15	17
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος							
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων							
Συνολικός αριθμός Προσφερομένων θέσεων	Το Τμήμα Θεολογίας δεν έχει σύστημα προσφερόμενων θέσεων διδακτορικών φοιτητών. Η επιλογή γίνεται μετά από αίτηση στον Τομέα και έγκριση από τη ΓΣΕΣ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Σπουδών και εφόσον ο υποψήφιος είναι κάτοχος αναγνωρισμένου μεταπτυχιακού τίτλου.						
Συνολικός αριθμός Εγγραφέντων υποψηφίων	5	5	10	11	21	15	17
Απόφοιτοι¹⁰	2	11	-	9	1	10	9
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων							

¹⁰. Απόφοιτοι: Αριθμός Διδακτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

Πίνακας 11-5.1. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

ΜΑΘΗΜΑ	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ¹¹	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό (Υ) / Κατ' επιλογήν (Ε)	Παρακολούθησι από τους φοιτητές έγινε συνολικά ¹²	Διαλέξει ς
ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ						
Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 47	Ν.Π.ΟΛΥΜΠΙΟΥ-Χ.Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	Υ	ΝΑΙ	78
Βιβλική Αρχαιολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 48	Ν.Π.ΟΛΥΜΠΙΟΥ-Χ.Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	Υ	ΟΧΙ	52
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Α΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 49	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	Υ	ΟΧΙ	52

11. Δώστε τη σελίδα του οδηγού σπουδών (αν υπάρχει) που περιγράφει τους στόχους, την ύλη και τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης του μαθήματος.

12. Αν η απάντηση είναι θετική, περιγράψτε στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης τα κριτήρια και τους τρόπους αξιολόγησης της διδασκαλίας (προσθέστε στοιχεία της απόδοσης των φοιτητών, στοιχεία που δείχνουν τον βαθμό ικανοποίησης των φοιτητών, με βάση π.χ το ερωτηματολόγιο κατά την αποφοίτηση ή τα αποτελέσματα αξιολόγησης μαθημάτων από τους φοιτητές ή άλλα δεδομένα που αποδεικνύουν την επιτυχία του μαθήματος, καθώς και τυχόν δυσκολίες).

Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Β΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 49	Ν.Π.ΟΛΥΜΠΙΟΥ	Υ	ΟΧΙ	78
Ιστορική Γεωγραφία της Αγίας Γης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 49	Χ.Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Ιστορία και Αρχαιολογία της Παλαιάς Διαθήκης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 49	Χ.Γ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ	Ε	ΝΑΙ	39
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης εκ των Προφητικών Βιβλίων	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 50	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	Ε	ΝΑΙ	39
Λαοί και πολιτισμοί του Β΄ Ναού	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 52	Κ.ΖΑΡΡΑΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 50	Θ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	Υ	ΝΑΙ	65
Ιστορία Εποχής Καινής Διαθήκης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 50	Κ.ΖΑΡΡΑΣ	Υ	ΟΧΙ	65
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Α΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 50	ΣΤ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ	Υ	ΝΑΙ	52
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Β΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 51	ΣΤ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ/Κ.ΜΠΕΛΕΖΟΣ	Υ	ΝΑΙ	52
Ερμηνευτική και Ερμηνεία Καινής Διαθήκης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 51	Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ	Υ	ΝΑΙ	65

Τα Χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 51	ΣΤ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ	E	ΟΧΙ	39
Ερμηνεία του Κατά Μάρκον Ευαγγελίου	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 51	Θ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	E	ΟΧΙ	39
Περιβάλλον: Αγία Γραφή και Ορθόδοξη Παράδοση	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 51	Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ	E	ΝΑΙ	39
Αρχαία Γλώσσα (Εβραϊκή)	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 52	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	Υ	ΝΑΙ	52
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 52	Ν.Π.ΟΛΥΜΠΙΟΥ	Υ	ΟΧΙ	52
Λατινική Γλώσσα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 53	Ν. Π. ΟΛΥΜΠΙΟΥ	E	ΟΧΙ	39
Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 53	Ν. Π. ΟΛΥΜΠΙΟΥ	E	ΟΧΙ	39
Η Γλώσσα της Παλαιάς Διαθήκης	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 52	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ	E	ΝΑΙ	39
Θέματα Βιβλικής Θεολογίας : Π.Δ.	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=35	σ. 52	Α. ΠΑΛΑΝΤΖΑ	E	ΝΑΙ	39

ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία Α΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 55	Δ.ΜΟΣΧΟΣ	Υ	ΟΧΙ	78
Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία Β΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 55	Δ.ΜΟΣΧΟΣ	Υ	ΟΧΙ	65
Βυζαντινή Ιστορία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 56	Δ.ΜΟΣΧΟΣ	Υ	ΟΧΙ	52
Ιστορία Σλαβικών Εκκλησιών	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 57	π. Ν.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	Υ	ΟΧΙ	65
Πηγές Εκκλησιαστικής και Βυζαντινής Ιστορίας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 59	Δ.ΜΟΣΧΟΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Εκκλησιαστική Ιστορία της Ελλάδος	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 57	Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ	Υ	ΟΧΙ	65
Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 60	Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Εκκλησιαστική Καταστατική Νομοθεσία και Κανονική Παράδοση	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 60	Κ. ΜΑΝΙΚΑΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Επιγραφική	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 58	Ι. ΣΤΟΥΦΗ-ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ	Υ	ΟΧΙ	65
Αισθητική Θεώρηση του Βυζαντινού Ζωγραφικού Τρόπου	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 63	Γ.ΚΟΡΔΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Η Θεολογία της εικονογραφικής τέχνης.	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 58	Γ.ΚΟΡΔΗΣ	Υ	ΟΧΙ	52

Εικόνας και η Θεωρία της Βυζαντινής Ζωγραφικής	36					
Εισαγωγή στη Χριστιανική Τέχνη	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 61	Ι. ΣΤΟΥΦΗ-ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ	E	OXI	39
Χριστιανική Τέχνη της Δύσεως	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 62	Ι. ΣΤΟΥΦΗ-ΠΟΥΛΗΜΕΝΟΥ	E	OXI	39
Αγιογραφία Α΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 63	Γ.ΚΟΡΔΗΣ	E	OXI	39
Αγιογραφία Β΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 64	Γ.ΚΟΡΔΗΣ	E	OXI	39
Συγκριτική Θρησκευολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 59	Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ	Υ	OXI	65
Ιστορία Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 65	Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ	E	OXI	39
Ιστορία Θρησκευμάτων	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 65	Μ. ΜΑΡΙΟΡΑΣ	E	OXI	39
Λειτουργική	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 57	π. Δ. ΤΖΕΡΠΟΣ	Υ	OXI	65
Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 61	π. Δ. ΤΖΕΡΠΟΣ	E	OXI	39
Πρακτική άσκηση Λειτουργικής-Ομιλικής Α΄	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 61	π. Δ. ΤΖΕΡΠΟΣ	E	OXI	39

Πρακτική άσκηση Λειτουργικής-Ομιλητικής Β'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 61	π. Δ. ΤΖΕΡΠΟΣ	E	OXI	39
Βυζαντινή Μουσική (Ιστορία-Θεωρία-Πράξη)	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 65	A.ΒΟΥΡΛΗΣ	E	OXI	39
Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=36	σ. 60	K. ΜΑΝΙΚΑΣ	E	OXI	39
ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ						
Δογματική Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 73	N.ΞΙΩΝΗΣ	Y	OXI	65
Δογματική Β'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 73	N.ΞΙΩΝΗΣ	Y	OXI	65
Χριστιανική Ηθική Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 73	K.ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ	Y	OXI	78
Απολογητική	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 74	M.ΜΠΕΓΖΟΣ	Y	OXI	52
Εισαγωγή στη Θεολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 75	N.ΞΙΩΝΗΣ	E	OXI	39
Θέματα Δογματικής	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 75	N.ΞΙΩΝΗΣ	E	OXI	39
Φιλοσοφία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 74	K.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Y	OXI	52

	38					
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 74	Μ.ΜΠΕΓΖΟΣ	Υ	ΟΧΙ	52
Θρησκεία και Φύλο	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 77	Μ.ΜΠΕΓΖΟΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Διδακτική των Θρησκευτικών	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 74	Κ.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Υ	ΟΧΙ	52
Παιδαγωγικά	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 75	Ν.ΣΠΑΝΟΣ-Μ.Ζ. ΦΟΥΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	Υ	ΟΧΙ	52
Φύλο και Παιδεία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 76	Κ.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Ειδική Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 76	Κ.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Ειδική Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών Β'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 76	Κ.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 73	Κ.ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ	Υ	ΟΧΙ	52
Κοινωνιολογία της Θρησκείας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 77	Μ.ΜΠΕΓΖΟΣ	Ε	ΟΧΙ	39
Ψυχολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 78	π. Α. ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ	Ε	ΟΧΙ	39

Ψυχολογία της Θρησκείας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 77	π. Α. ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ	E	OXI	39
Ψυχολογία μετά Στοιχείων Ψυχιατρικής	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 78	π. Α. ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ	E	OXI	39
Ποιμαντική θεολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=38	σ. 78	π. Α. ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ	E	OXI	39
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ						
Εισαγωγή στην Πατρολογία και Πατρολογία Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 67	Κ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΣ	Υ	OXI	65
Πατρολογία Β' και Ερμηνεία Πατερικών Κειμένων	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.67	Κ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΣ	Υ	OXI	52
Εκκλησιαστική Γραμματολογία από τον Θ' αιώνα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.67	π. Ν.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	Υ	OXI	52
Πατερική Θεολογία	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 67	π. Ν.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ, Κ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΣ	Υ	OXI	65
Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.69	Κ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΣ	E	OXI	39
Αντιρρητικοί Θεολόγοι από τον ΙΑ' αιώνα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 69	π. Ν.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	E	OXI	39

Θεολογία της Υστεροβυζαντινής Περιόδου	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 69	Κ. ΛΙΑΚΟΥΡΑΣ	E	OXI	39
Μυσταγωγικά Κείμενα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 69	π. Ν.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ	E	OXI	39
Χριστολογικές Αιρέσεις του ΙΒ' αιώνα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 70	ΜΗΤΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΣ	E	OXI	39
Ιστορία των Δογμάτων Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.68	ΜΗΤΡ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΣΑΒΒΑΤΟΣ Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ	Υ	ΝΑΙ	78
Ιστορία των Δογμάτων Β' (Θεολογία Οικουμενικών Συνόδων/ Θεολογία Πατέρων 4 ^{ου} -8 ^{ου} αιώνων)	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.68	Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ	Υ	ΝΑΙ	52
Ιστορία Θεολογικής Ορολογίας	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.70	Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ	E	OXI	39
Συμβολική και Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.69	Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ	Υ	OXI	78
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 70	Β. ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ	E	OXI	39
Ομολογιακές Μειονότητες στην Ελλάδα	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ. 70	Β.ΣΤΑΘΟΚΩΣΤΑ	E	OXI	39
Χριστιανικές Ομολογίες	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.70	Μ. ΚΟΛΟΒΟΠΟΥΛΟΥ	E	OXI	39

Πληροφορική Α'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.71	Σ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ	E	OXI	39
Πληροφορική Β'	http://www.theol.uoa.gr/index.php?id=37	σ.71	Σ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ	E	OXI	39

Πίνακας 11-5.2. Μαθήματα Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Μάθημα	Πολυταγή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου (Υ) Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ) Γενικών Γνώσεων (ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδικευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων Ναι/Όχι ¹³	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επιπλέον εξέταση
ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ									
Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη 663	ΝΑΙ	78	6			1332	516	ΝΑΙ	255
Βιβλική Αρχαιολογία 740	ΝΑΙ	52	4			685	440	ΝΑΙ	209
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Α' 677	ΝΑΙ	52	4			887	279	ΝΑΙ	242
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης Β' 666	ΝΑΙ	78	6			769	388	ΝΑΙ	228
Ιστορική Γεωγραφία της Αγίας Γης 734	ΝΑΙ	39	3			360	139	ΝΑΙ	123
Ιστορία και Αρχαιολογία της Παλαιάς Διαθήκης 768	ΝΑΙ	39	3			629	154	ΝΑΙ	140
Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης εκ των Προφητικών Βιβλίων 761	ΝΑΙ	39	3			81	21	ΝΑΙ	21
Θέματα Βιβλικής Θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης 785	ΝΑΙ	39	3			185	37	ΝΑΙ	37
Λαοί και πολιτισμοί του Β' Ναού 783	ΝΑΙ	39	3			499	121	ΝΑΙ	121
Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη 670	ΝΑΙ	65	5			1392	487	ΝΑΙ	303

13. Υπάρχουν επαρκή εκπαιδευτικά μέσα, όπως χώροι διδασκαλίας, υπολογιστές, εκπαιδευτικά λογισμικά; Αν η απάντηση είναι αρνητική, δώστε σύντομη αναφορά των ελλείψεων

Ιστορία Εποχής Καινής Διαθήκης 604	NAI	65	5			498	321	NAI	142
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Α' 565	NAI	52	4			951	303	NAI	199
Ερμηνεία Καινής Διαθήκης Β' 624	NAI	52	4			830	313	NAI	165
Ερμηνευτική και Ερμηνεία Καινής Διαθήκης 750	NAI	65	5			827	283	NAI	199
Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία 784	NAI	39	3			59	22	NAI	18
Αρχαία Γλώσσα (Τριώνυμο) Αρχαία Γλώσσα 694	NAI	39	3			698	240	NAI	203
Αρχαία Γλώσσα (Τριώνυμο) Λατινική 695	NAI	39	3			221	78	NAI	39
Τα Χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης 765	NAI	39	3			515	261	NAI	216
Ερμηνεία του Κατά Μάρκον Ευαγγελίου 769	NAI	39	3			259	120	NAI	120
Περιβάλλον: Αγία Γραφή και Ορθόδοξη Παράδοση 743	NAI	39	3			428	197	NAI	190
Αρχαία Γλώσσα (Τριώνυμο: Αρχαία Εβραϊκή) 693	NAI	52	4			305	115	NAI	102
Αρχαία Ελληνική Γλώσσα 607	NAI	52	4			643	331	NAI	251
Η Γλώσσα της Παλαιάς Διαθήκης 763	NAI	39	3			73	54	NAI	54

Θέματα Βιβλικής Θεολογίας: Κ.Δ 786	ΝΑΙ	39	3			84	39	ΝΑΙ	35
Θέματα Βιβλικής Θεολογίας: ΠΔ 785	ΝΑΙ	39	3			84	39	ΝΑΙ	35
Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία 784	ΝΑΙ	39	3			84	39	ΝΑΙ	35
Λατινική Γλώσσα 695	ΝΑΙ	39	3			84	39	ΝΑΙ	35
ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ									
Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία Α΄	ΝΑΙ	60	6			1437	511	ΟΧΙ	182
Γενική Εκκλησιαστική Ιστορία Β΄	ΝΑΙ	50	5			993	400	ΟΧΙ	222
Βυζαντινή Ιστορία	ΝΑΙ	40	4			673	450	ΟΧΙ	155
Ιστορία Σλαβικών Εκκλησιών	ΝΑΙ	50	5			1515	403	ΟΧΙ	104
Πηγές Εκκλησιαστικής και Βυζαντινής Ιστορίας	ΝΑΙ	30	3			233	68	ΟΧΙ	68
Εκκλησιαστική Ιστορία της Ελλάδος	ΝΑΙ	50	5			1240	451	ΟΧΙ	181
Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας της Ελλάδος	ΝΑΙ	30	3			74	11	ΟΧΙ	7
Εκκλησιαστική Καταστατική Νομοθεσία και Κανονική Παράδοση	ΝΑΙ	50	5			70	8	ΟΧΙ	3

Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Επιγραφική	ΝΑΙ	30	3			817	214	ΟΧΙ	160
Αισθητική Θεώρηση του Βυζαντινού Ζωγραφικού Τρόπου	ΝΑΙ	40	4			140	36	ΟΧΙ	32
Η Θεολογία της Εικονογραφικής Τέχνης	ΝΑΙ	30	3			520	328	ΟΧΙ	258
Εισαγωγή στη Χριστιανική Τέχνη	ΝΑΙ	30	3			172	38	ΟΧΙ	38
Χριστιανική Τέχνη της Δύσεως	ΝΑΙ	30	3			203	43	ΟΧΙ	41
Αγιογραφία Α΄	ΝΑΙ	30	3			55	11	ΟΧΙ	11
Η Ορθόδοξη Εικονογραφική Τέχνη στο πλαίσιο της Σύγχρονης Τέχνης (Παράδοση και Πρόοδος)	ΝΑΙ	30	3			59	24	ΟΧΙ	22
Αγιογραφία Β΄	ΝΑΙ	50	5			28	5	ΟΧΙ	5
Συγκριτική Θρησκειολογία	ΝΑΙ	30	3			375	79	ΟΧΙ	56
Ιστορία Αρχαίας Ελληνικής Θρησκείας	ΝΑΙ	30	3			231	53	ΟΧΙ	43
Ιστορία Θρησκευμάτων	ΝΑΙ	50	5			90	20	ΟΧΙ	19
Λειτουργική	ΝΑΙ	30	3			641	335	ΟΧΙ	221
Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία	ΝΑΙ	30	3			264	71	ΟΧΙ	59
Πρακτική άσκηση Λειτουργικής-Ομιλικής Α΄	ΝΑΙ	30	3			104	24	ΟΧΙ	24

Πρακτική άσκηση Λειτουργικής-Ομιλι- τικής Β'	ΝΑΙ	30	3			60	29	OXI	27
Βυζαντινή Μουσική (Ιστορία-Θεωρία- Πράξη)	ΝΑΙ	30	3			62	10	OXI	10
Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	ΝΑΙ	60	6			309	96	OXI	55
ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ									
Δογματική Α'	ΝΑΙ	65	5			1122	423	OXI	161
Δογματική Β'	ΝΑΙ	65	5			849	453	OXI	145
Χριστιανική Ηθική Α'	ΝΑΙ	91	7			953	387	OXI	190
Απολογητική	ΝΑΙ	52	4			538	351	OXI	227
Θέματα Δογματικής	ΝΑΙ	39	3			66	18	OXI	17
Χριστολογική Ορολογία	ΝΑΙ	39	3			117	18	OXI	15
Εισαγωγή στη Θεολογία	ΝΑΙ	39	3			242	49	OXI	34
Θέματα Ανθρωπολογίας	ΝΑΙ	39	3			221	32	OXI	24
Φιλοσοφία	ΝΑΙ	52	4			1452	535	ΝΑΙ	207
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας	ΝΑΙ	52	4			746	245	OXI	160

Θρησκεία και Φύλο	ΝΑΙ	39	3			426	224	ΟΧΙ	208
Διδακτική των Θρησκευτικών	ΝΑΙ	52	4			626	408	ΝΑΙ	196
Παιδαγωγικά	ΝΑΙ	52	4			816	223	ΟΧΙ	185
Φύλο και Παιδεία	ΝΑΙ	39	3			254	50	ΟΧΙ	38
Ειδική Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών Α'	ΝΑΙ	39	3			144	29	ΝΑΙ	24
Ειδική Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών Β'	ΝΑΙ	39	3			77	26	ΝΑΙ	23
Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία	ΝΑΙ	52	4			761	461	ΝΑΙ	187
Κοινωνιολογία της Θρησκείας	ΝΑΙ	39	3			375	237	ΟΧΙ	203
Ψυχολογία	ΝΑΙ	39	3			718	247	ΟΧΙ	170
Ψυχολογία της Θρησκείας	ΝΑΙ	39	3			568	182	ΟΧΙ	141
Ψυχολογία μετά Στοιχείων Ψυχιατρικής	ΝΑΙ	39	3			237	105	ΟΧΙ	87
Εισαγωγή στην Ποιμαντική Θεολογία	ΝΑΙ	39	3			89	35	ΟΧΙ	32
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ									
Εισαγωγή στην Πατρολογία και Πατρολογία Α'	ΝΑΙ	65	5			1384	485	ΟΧΙ	197

Πατρολογία Β' και Ερμηνεία Πατερικών Κειμένων	ΝΑΙ	65	5			1016	627	ΟΧΙ	269
Εκκλησιαστική Γραμματολογία από τον Θ' αιώνα	ΝΑΙ	52	4			1015	240	ΟΧΙ	165
Πατερική Θεολογία	ΝΑΙ	65	5			615	341	ΟΧΙ	121
Ομολογιακές Μειονότητες στην Ελλάδα	ΝΑΙ	39	3						
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως	ΝΑΙ	39	3					ΟΧΙ	
Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας	ΝΑΙ	39	3			49	23	ΟΧΙ	22
Αντιρρητικοί Θεολόγοι από τον ΙΑ' αιώνα	ΝΑΙ	39	3			315	79	ΟΧΙ	73
Θεολογία της Υστεροβυζαντινής Περιόδου	ΝΑΙ	39	3			120	32	ΟΧΙ	32
Μυσταγωγικά Κείμενα	ΝΑΙ	39	3			199	24	ΟΧΙ	20
Χριστολογικές Αιρέσεις	ΝΑΙ	39	3			43	13	ΟΧΙ	13
Ιστορία των Δογμάτων Α'	ΝΑΙ	78	6			947	339	ΟΧΙ	169
Ιστορία των Δογμάτων Β' (Θεολογία Οικουμενικών Συνόδων/ Θεολογία Πατέρων 4ου -8ου αιώνων)	ΝΑΙ	52	4			688	456	ΟΧΙ	146
Ιστορία Θεολογικής Ορολογίας	ΝΑΙ	39	3			737	166	ΟΧΙ	89

Συμβολική και Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως	ΝΑΙ	78	6			669	401	ΟΧΙ	173
Χριστιανικές Ομολογίες	ΝΑΙ	39	3			227	86	ΟΧΙ	59
Πληροφορική Α'	ΝΑΙ	39	3			32	7	ΟΧΙ	4
Πληροφορική Β'	ΝΑΙ	39	3			31	7	ΟΧΙ	7

Πίνακας 11-6.1 Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2001-2002	8,7	54,3	37,0	0,0	6,84
2002-2003	8,0	61,2	26,6	4,3	6,79
2003-2004	7,8	69,9	20,2	2,1	6,71
2004-2005	15,2	64,5	18,0	2,4	6,59
2005-2006	9,9	76,4	12,4	1,2	6,54
2006-2007					
2007-2008					
2008-2009					
2009-2010					
Σύνολο					

Πίνακας 11-6.2 Εξέλιξη του αριθμού των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών και διάρκεια σπουδών

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)									Φοιτητές που έκαναν διαγραφή (ανά έτος Εισαγωγής)	Εγγεγραμμένοι Φοιτητές (Ανά έτος Εισαγωγής)
	Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	Κ+6	Δεν έχουν αποφοιτήσει	Σύνολο		
2000-2001 ¹⁴	17	80	52	40	19	9	1	92	100	79	389
2001-2002	15	49	77	39	15	5	0	110	100	65	375
2002-2003	0	93	43	35	7	1	0	153	100	48	380
2003-2004	28	39	41	14	4	0	0	164	100	52	342
2004-2005	19	55	21	1	0	0	0	214	100	26	336
2005-2006	19	9	0	0	0	0	0	206	100	26	260
2006-2007	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-
2007-2008											
2008-2009											
2009-2010											

¹⁴. Κ: κανονική διάρκεια σπουδών (σε έτη) στο Τμήμα.

Πίνακας 11-7.1. Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[15]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»						
ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Βιβλική Αρχαιολογία		σ. 114	Ν. ΟΛΥΜΠΙΟΥ		ΟΧΙ	20
Τα κύρια προβλήματα του προφήτου Αββακούμ		σ. 114	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ		ΟΧΙ	20
Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού		σ. 114	Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ		ΟΧΙ	20
Θεολογία της Κ.Δ. και Φύλο		σ. 114	Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ		ΟΧΙ	20
Instrumenta Studiorum		σ. 114	Χ. ΚΑΡΑΚΟΛΗΣ		ΟΧΙ	20

15 . Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ. Για τη στήλη «Αξιολόγηση από φοιτητή» ακολουθείστε τις οδηγίες του Πίνακα 11-5.1.

Κριτική του Κειμένου της Κ.Δ.		σ. 114	ΣΤ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ		ΟΧΙ	20
Τα χριστολογικά προσωνύμια της Κ.Δ.		σ. 115	Θ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ		ΟΧΙ	20
Εισαγωγή στη Ραββινική Γραμματεία		σ. 115	Κ.ΖΑΡΡΑΣ		ΟΧΙ	20
Θεολογία των Συνοπτικών Ευαγγελίων		σ. 115	Α.ΠΑΛΑΝΤΖΑ		ΟΧΙ	20
Θεολογία του βιβλίου της Ρουθ		σ. 114	Α.ΠΑΛΑΝΤΖΑ		ΟΧΙ	20
Ο Προφήτης Οβδιού		σ. 114	Β. ΣΙΔΕΡΗ-ΠΑΠΑΔΟΥΠΟΥΛΟΥ		ΟΧΙ	20
Η Εποχή του Σιδήρου		σ. 114	Χ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ		ΟΧΙ	20
Κ.Δ. και Πατερική Ερμηνευτική		σ. 115	Κ. ΜΠΕΛΕΖΟΣ		ΟΧΙ	20
Αποκαλυπτική Γραμματεία		σ. 115	ΣΤ. ΧΑΤΖΗΣΤΑΜΑΤΙΟΥ		ΟΧΙ	20
Κριτήρια Γένεσης και διαμορφώσης του Κανόνα της Κ.Δ.		σ. 115	Θ.ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ		ΟΧΙ	20
Στοιχεία Ραββινικής Θεολογίας		σ. 115	Κ.ΖΑΡΡΑΣ		ΟΧΙ	20

Πίνακας 11-7.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[16]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»								
ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΣ								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Βιβλική Αρχαιολογία Π.Δ.	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Τα κύρια προβλήματα του προφήτου Αββακούμ	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Μέση και Ύστερη Εποχή του Χαλκού	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Θεολογία της Κ.Δ. και Φύλο	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			

16. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Instrumenta Studio- rum	NAI	20		Υ	Ko			
Κριτική του Κειμένου της Κ.Δ.	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Τα χριστολογικά προσωνύμια της Κ.Δ.	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Εισαγωγή στη Ραβ- βινική Γραμματεία	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Βιβλική Αρχαιολογία Κ.Δ.	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Ο Προφήτης Οβδιού	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Η Εποχή του Σιδή- ρου	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Κ.Δ. και Πατερική Ερμηνευτική	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Αποκαλυπτική Γραμ- ματεία	NAI	20		ΕΠ	Ko			
Κριτήρια Γένεσης και διαμορφώσης του Κανόνα της Κ.Δ.	NAI	20		ΕΠ	Ko			

Στοιχεία Ραββινικής Θεολογίας	ΝΑΙ	20	ΕΠ	Κο			
-------------------------------	-----	----	----	----	--	--	--

Πίνακας 11-7.1. Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[17]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»						
ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Συνοδικός Τόμος του 1850 – Το Αυτοκέφαλον της Εκκλησίας της Ελλάδος		115	Κωνσταντινίδης Εμμ.		ΟΧΙ	20
Ο Συνοδικός θεσμός		116	Φειδάς Βλ.		ΟΧΙ	20
Πηγές της Χριστιανικής Λατρείας		115	π. Δ. Τζέρπος		ΟΧΙ	20
Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας		115	Μανίκας Κ.		ΟΧΙ	20

17. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ. Για τη στήλη «Αξιολόγηση από φοιτητή» ακολουθείτε τις οδηγίες του Πίνακα 11-5.1.

Η Βυζαντινή Ναοδομία του 13 ^{ου} αι. στον ελλαδικό χώρο	115	Στουφή-Πουλημένου Ιω.		ΟΧΙ	20
Αίρεση και Ορθοδοξία κατά την ανάπτυξη της Χριστιανικής Εκκλησίας στην Ύστερη Αρχαιότητα	116	Μόσχος Δ.		ΟΧΙ	20
Σύγχρονα θέματα Ισλαμολογίας	116	Μαριόρας Μ.		ΟΧΙ	20
Η θέση της γυναίκας στην Ορθόδοξη Λατρεία	116	π. Δ. Τζέρπος		ΟΧΙ	20
Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας εν Ελλάδι	116	Μανίκας Κ.		ΟΧΙ	20
Η Μεταβυζαντινή ζωγραφική. «Σχολή» Θηβών ή Βορειοδυτικής Ελλάδος	116	Στουφή-Πουλημένου Ιω.		ΟΧΙ	20
Θέματα Σύγχρονης Εικονογραφικής Τέχνης Α΄	116	Κόρδης Γ.		ΟΧΙ	20
Σχέσεις Ανατολής και Δύσεως από τον 7 ^ο έως τον 15ο αι.	116	Μόσχος Δ.		ΟΧΙ	20
Θέματα Σύγχρονης Εικονογραφικής Τέχνης Β΄	116	Κόρδης Γ.		ΟΧΙ	20
Ισλαμικός Μυστικισμός	116	Μαριόρας Μ.		ΟΧΙ	20

Πίνακας 11-7.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[18]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»								
ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Συνοδικός Τόμος του 1850 – Το Αυτοκέφαλον της Εκκλησίας της Ελλάδος	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Ο Συνοδικός θεσμός	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Πηγές της	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			

18. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Χριστιανικής Λατρείας								
Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας	Ναι	20		Υ	ΚΟ			
Η Εκκλησιαστική Αρχιτεκτονική στον ελλαδικό χώρο κατά το 13ο αιώνα	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Αίρεση και Ορθοδοξία κατά την ανάπτυξη της Χριστιανικής Εκκλησίας στην Ύστερη Αρχαιότητα	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Σύγχρονα θέματα Ισλαμολογίας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Η συμμετοχή της γυναίκας στη λειτουργική ζωή της Ορθοδόξου Εκκλησίας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας εν Ελλάδι	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Η Μεταβυζαντινή ζωγραφική. «Σχολή» Θηβών ή Βορειοδυτικής	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			

Ελλάδος								
Θέματα Σύγχρονης Εικονογραφικής Τέχνης Α΄	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Σχέσεις Ανατολής και Δύσεως από τον 7 ^ο έως τον 15ο αι.	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Σύγχρονης Εικονογραφικής Τέχνης Β΄	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Ισλαμικός Μυστικισμός	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			

Πίνακας 11-7.1. Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[19]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»						
ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Θέματα Θεολογίας και Φιλοσοφίας της Παιδείας		117	Δεληκωσταντής Κ.		ΟΧΙ	20
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας		117	Μπέγζος Μ.		ΟΧΙ	20
Θέματα Θεολογίας, Ανθρωπολογίας και Ηθικής		118	Κορναράκης Κ.		ΟΧΙ	20
Θέματα Δογματικής Θεολογίας Α΄		117	Ξιώνης Ν.		ΟΧΙ	20
Θέματα Δογματικής Θεολογίας Β΄		118	Ξιώνης Ν.		ΟΧΙ	20

19. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ. Για τη στήλη «Αξιολόγηση από φοιτητή» ακολουθείστε τις οδηγίες του Πίνακα 11-5.1.

Συστηματική Θεολογία και Φιλοσοφία	118	Δεληκωσταντής Κ.		OXI	20
Ειδικά Θέματα Ποιμαντικής Θεολογίας και Ψυχολογίας	118	Αυγουστίδης π.Α.		OXI	20
Θέματα Ψυχολογίας της Θρησκείας	117	Αυγουστίδης π.Α		OXI	

Πίνακας 11-7.2 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[20]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ» ΤΟΜΕΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Θέματα Θεολογίας και Φιλοσοφίας της Παιδείας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Μεθοδολογία Συστηματικής Θεολογίας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Θεολογίας, Ανθρωπολογίας και Ηθικής	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Δογματικής Θεολογίας Α΄	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Δογματικής	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			

20. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Θεολογίας Β΄								
Συστηματική Θεολογία και Φιλοσοφία	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Θεολογίας και Φιλοσοφίας της Παιδείας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Συγκριτική Φιλοσοφία της Θρησκείας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Μεθοδολογία Συστηματικής Θεολογίας	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Θεολογίας, Ανθρωπολογίας και Ηθικής	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Δογματικής Θεολογίας Α΄	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			
Θέματα Δογματικής Θεολογίας Β΄	Ναι	20		ΕΠ	ΚΟ			

Πίνακας 11-7.3. Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[21]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»						
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Σχέσεις Ορθόδοξης και Σχολαστικής Θεολογίας στο Βυζάντιο		116	π. Ν. Ιωαννίδης		ΟΧΙ	20
Ειδικά Θέματα Πατερικής Γραμματείας και Θεολογίας		117	Μπέγζος Μ.		ΟΧΙ	20
Θέματα Θεολογίας, Ανθρωπολογίας και Ηθικής		117	Λιάκουρας Κ.		ΟΧΙ	20
Instrumenta Studiorum		117	Μητρ. Χρ. Σαββάτος		ΟΧΙ	20

21. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ. Για τη στήλη «Αξιολόγηση από φοιτητή» ακολουθείτε τις οδηγίες του Πίνακα 11-5.1.

Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Α΄		117	Κολοβοπούλου Μ.		ΟΧΙ	20
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως Α΄		117	Σταθοκώστα Β.		ΟΧΙ	20
Πνευματολογικά Θέματα του 4 ^{ου} αι.		117	Μητρ. Χρ. Σαββάτος		ΟΧΙ	20
Αντιρρητικοί Θεολόγοι Υστεροβυζαντινής Περιόδου		117	π. Ν. Ιωαννίδης		ΟΧΙ	20
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως Β΄		117	Σταθοκώστα Β.		ΟΧΙ	20
Ειδικά Θέματα Υστεροβυζαντινής Θεολογίας		117	Λιάκουρας Κ.		ΟΧΙ	20

Πίνακας 11-7.4 Μαθήματα Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών^[22]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ»								
ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΤΕΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΔΟΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Σχέσεις Ορθοδόξου και	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			

22. Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

Σχολ. Θεολογίας στο Βυζάντιο								
Αντιρρητικοί Θεολόγοι Υστεροβυζαντινής Περίοδου	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Ειδικά Θέματα Πατερικής Γραμματείας	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Ειδικά Θέματα Υστεροβυζαντινής Θεολογίας	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Instrumenta Studiorum	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Πνευματολογικά Θέματα Δ΄ Αιώνα	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Α΄	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Θέματα Οικουμενικής Κινήσεως Α΄	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			
Θέματα Ιστορίας Δογμάτων Β΄	ΝΑΙ	20		ΕΠ	Κο			

Πίνακας 11-8. Συμμετοχή σε Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα Σπουδών

	2009-2010	2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	Σύνολο
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ			4	4	3	2	13
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα				4	4	2	10
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ			1	2	1	2	6
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού άλλων ΑΕΙ που μετακινήθηκαν στο Τμήμα			5	3	1	1	10

Πίνακας 11-9. Αριθμός Επιστημονικών δημοσιεύσεων

	Βιβλία/μ νογραφίες	Επιστημον ικά περιοδικά με κριτές	Επιστημον ικά περιοδικά χωρίς κριτές	Πρακτικά συνεδρίων με κριτές	Πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές	σε συλλογικούς	Άλλες εργασίες	Ανακοινώσεις σε επιστ. συνέδρια (με σε επιστ.	συνέδρια (χωρίς κριτές) χωρίς κριτές	Άλλα
2010	5	12	6	12	1	80	29	13	20	32
Σύνολο	5	12	6	12	1	80	29	13	20	32

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I
2009	8	10	1	17	4	14	10	11	16
2008	15	10	1	7	4	6	8	10	16
2007	13	11	7	19	5	8	18	10	17
2006	14	14	7	18	9	9	30	5	25
2005	8	7	5	19	11	3	32	6	25
2004	7	13	8	15	11	8	36	4	16
Σύνολο	65	65	29	95	44	48	132	44	115

Επεξηγήσεις:

A: Βιβλία/μονογραφίες

B: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

Z: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

H: Άλλες εργασίες

Θ: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά

I: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (χωρίς κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

Πίνακας 11-10. Αναγνώριση του ερευνητικού έργου

	Διαλέξεις	Εισηγήσεις	Ανακοινώσεις Αναφορές του ειδικού/ επιστημονικού τύπου	Βιβλιοκρισίες συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών επιτημονικών	Προσκλήσεις για διαλέξεις σε διεθνή συνέδρια	Διπλώματα ευρεσιτεχνίας	Βραβεία	Τιμητικοί τίτλοι			
2010	11	14	9	22	13	3	10	14	-	-	1
<i>Σύνολο</i>	11	14	9	22	13	3	10	14	-	-	1

	A	B	Γ	Δ	Ε	Z	H
2009	33	3	8	1	15	12	0
2008	52	29	12	5	13	9	0
2007	37	3	22	8	14	11	0
2006	33	1	11	3	5	6	0
2005	34	6	3	7	7	16	0
2004	26	0	2	1	7	8	0
Σύνολο	216	39	58	25	61	62	0

Επεξηγήσεις:

A: Ετεροαναφορές

B: Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου

Γ: Βιβλιοκρισίες

Δ: Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων

Ε: Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών

Z: Προσκλήσεις για διαλέξεις

H: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

**Πίνακας . Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του
Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών**

Τίτλος

ΜΠΣ: « ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ »

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός αριθμός αποφοιτησάντων	Κατανομή Βαθμών (αριθμός φοιτητών και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (στο σύνολο των απόφοιτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9 ΚΑΛΩΣ	7.0-8.4 ΛΙΑΝ ΚΑΛΩΣ	8.5-10.0 ΑΡΙΣΤΑ	
2005-2006	19		1	7	11	
2006-2007	19		3	8	8	
2007-2008	10		1	2	7	
2008-2009	11		3	7	1	
2009-2010	9		-	5	4	
<i>Σύνολο</i>	<i>68</i>		<i>8</i>	<i>29</i>	<i>31</i>	

Επεξήγηση:

Σημειώστε σε κάθε στήλη τον αριθμό των φοιτητών που έλαβαν την αντίστοιχη βαθμολογία και το ποσοστό που αυτοί εκπροσωπούν επί του συνολικού αριθμού των αποφοιτησάντων το συγκεκριμένο έτος [π.χ. 6 (=5%)].

Προσοχή! Το άθροισμα κάθε έτους πρέπει να συμφωνεί με το άθροισμα των αποφοιτησάντων που δώσατε για το αντίστοιχο έτος στον **πίνακα 7-5**.